

Naročnina mesečno
25 Din, za izosens-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletne 96 Din, za
izosensstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2999 — nočna 2996, 2994 in 2995

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECC

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.630 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Doumergue pred težavno nalogo

Ministrski predsednik Doumergue je to-
rej v svojem govoru po radiju napovedal
reformo francoske ustave. Vsi so tega pri-
čakovali že radi vnetih debat in razprav, ki
jih o tem aktualnem problemu medsebojno
vodi francosko časopisje skozi celo poletje.

Nezadovoljstva z obstoječimi parlamen-
tarnimi razpravami prav za prav v javnosti
dolgo časa nihče ni upal izraziti, ker je
opravičeno pričakoval, da ga bo del časo-
pisja takoj žigosal za reakcionarja in fa-
šista. Prvi si je upal v javnost znati po-
litični pisatelj Maurice Ordinaire s spisom
»Le vice constitutionnel et la revision«
(Ospovna pogrška ustave in vprašanje
revizije), ki je napravil tem večji utis na
publiko, ker je uvod h knjigi napisal nihče
drugi kot sedanjí ministrski predsednik
Gaston Doumergue. Z revizionistično kam-
panjo je nato nadaljeval svoječasi pred-
sednik vlade Tardieu, ki je poleg številnih
članov v listih izdal tudi knjigo »Réfor-
mer ou cassier« (Preosnovati ali razbiti). Od
katoliške strani se je med drugimi oglasil
znani sociolog Georges Vianey, ki je pred
nekaj mesecev izdal brošuro »Le France veut
un chef« (Francija zahteva voditelja). Bili
pa so to le bolj vidni izrazi velikega dela
prebivalstva, zlasti pa mladine — ki se tudi
v Franciji, kakor drugod po svetu, nič kaj
rada ne opredeljuje po programih bivših
strank — h katerim je treba pristeti tudi
več že organiziranih skupin, kakor so:
»Croix de feu« (Ognjeni križi), potem »Jeu-
nesses Patriotes«, »Jeune République«, sin-
dikalisti, neosocialisti itd., torej mešanica
bojevniških, patriotičnih in nacionalističnih
organizacij, ki so se po dolgi medsebojni
posvetovanjih zedinili na skupni revizionis-
tični program, tako zvaní »Plan du 9 juil-
let«, ki mesto vodilnih gesel francoske revo-
lucije — svoboda, enakost, bratstvo — po-
stavlja parolo: red, avtoriteta in solidarnost!
»Načrt ne odpravlja demokracijskih teme-
ljev republike, pač pa naj bi vlada imela
večjo oblast, dalje zahteva temeljito so-
cialno reformo in federalistično ureditev
države. Med centralno vlado in sedanjimi
departementi naj se ustvari »pokrajine«,
ki bi odgovarjale starij provincam z obšir-
no avtonomijo in pokrajinskimi korporativ-
nimi zborskimi.

Zdi se, da se predsednik Doumergue z
načrtom 9. julija v bistvenih točkah strinja.
Sicer se je zaenkrat pečal obširneje le
s prvo točko načrta, ker se mu zdi najvaž-
nejša, omenil pa je, da v enem govoru ne
more vseh svojih revizionističnih misli ob-
razložiti in je le mimogrede h koncu ome-
nil, da bo treba zgraditi stanovsko urejen
nacionalen gospodarski svet za celo državo
in misliti tudi na pokrajinske zbornice.

Predvsem misli Doumergue, da je treba
reorganizirati centralno oblast v državi, ki
ima po njegovem mnenju trojni nedostatek:
1. predsednik vlade nima zadostne avtoritete
nad ministri; 2. vlada nima dovolj avtoritete
napram parlamentu in 3. državna
avtoritet je na milost in nemilost izročena
večkrat svojevoljnemu in celo proti državi
organiziranemu uradništvu. Da se odpomore
temu trojnemu zlu, misli Doumergue, da je
treba o dveh stvareh razmišljati: 1. Kako
okrepiti avtoriteto tistih ustanov, ki so že
po svoji naravi avtoritarne, to je oblastne,
in 2. kako primerneje omejiti kompetenco
raznih oblastnih ustanov, da ne bodo pose-
gale druga drugi v delovni delokrog. Po
njegovem mnenju mora v prvi vrsti imeti
ministrski predsednik mnogo večjo avtoriteto,
da ne bo njegov položaj odvisen od
intrig poedinih ministrov, nadalje pa bi
vlada morala imeti večjo kompaktnost in
oblast tako nad heterogenim parlamentom
kakor tudi nad ekskektivno, to je uradni-
štvom in njegovimi organizacijami. Mini-
strski predsednik ne bi smel biti nič več
minister med ministri, ali primus inter
pares, vlada ne več igrača v rokah trenutne
parlamentarne večine, ki vsak mesec po-
vzroča vladne krize, in državni organi ne
smajo biti več paralizirani — kar se navadno
dogaja v najbolj odločilnih trenutkih — od
nikomur odgovornih uradniških sindikatov.

Konkretno naj bi po Doumergueovi za-
misli francoski ministrski predsednik imel
položaj angleškega premier-ministra. V pri-
meru nesoglasja med vlado in parlamentom
bi ministrski predsednik moral imeti oblast,
da parlament razpusti in se z razpisom vo-
litev takoj obrne neposredno na ljudstvo.
Po njegovem mnenju bi vladne krize bile
dosti bolj redke in bi se parlamentarne frak-
cije voljneje zedinjevale na vladne predlo-
ge, ako bi v negativnem slučaju morale
računati takoj z novimi volitvami. Nadalje
naj bi izključno vlada bila pristojna, da
predlaga proračune parlamentu in senatu.
V slučaju, da bi parlament ne hotel pravo-
časno izglasovati letnega budžeta, bi ga
vlada smela za eno leto z naredbo aktivi-
rati. Končno je treba natančno določiti pravice
in dolžnosti državnega uradnika. Država
mora v izdatnejši meri ščititi svoje uradni-
štvo, zato pa tudi uradništvu napraviti
državi, ki ga redi, ne more biti čisto svo-
bodnih rok. Mišljena je torej čim večja de-
politizacija državnega uradništva.

Doumergue nikakor ne misli v Francijo
uvajati kakšnega fašizma, ne skriva pa, da je
sredi stiske francoskega parlamentarnega
sistema uprl svoj pogled v Anglijo, ki je
rojstna dežela evropske demokracije in zbe-
lka parlamentarizma. Zakaj gre v Angliji
in zakaj so drugod tolike težave? S temi
mislimi se očitno peča predsednik Dou-
mergue, kakor se je z njimi bavilo že toliko
sociologov in politikov. V tem okviru ni
mogoče obširno pisati o osnovah in oblikah
angleške demokracije. Omenimo le na krat-
ko glavne karakteristične znake. Angleži
so si že pred stoletjem (po l. 1832) izobliko-

Prijateljstvo med Jugoslavijo in Bolgarijo bo okrepilo mednarodni in balkanski mir ob popolnem spoštovanju in zaupanju drugih držav

Sofija, 28. sept. c. Ob 7 zvečer se je začela na
bolgarskem kraljevskem dvoru slavnostna večerja
na čast jugoslovanske kraljevske dvojice. Glasbeni
del tega večera je izvajala godba bolgarske kra-
ljevske garde pod dirigentstvom kapetana Mihaj-
lova. Za uvod je glasba izvajala daljši simfonični
šlager Chopina, nato pa jugoslovansko svito v pre-
vedbi Pokornega.

Slavnostna večerja na čast jugosl. kraljevi dvojici
se je vršila za mizo, ki je imela obliko trikotna.
Predsedoval je Nj. Vel. car Boris, njemu na-
sproti pa je sedel Nj. Vel. kralj Aleksander.
Na desnici Nj. Vel. kralja Aleksandra je sedela
carica Ivana, na levi pa kneginja Evdo-
ksija. Na levi Nj. Vel. carja Borisa je sedel
jugoslovanski zunanji minister Bogoljub Jevtič.
Nato so sedeli še na levi Nj. Vel. carja Borisa
general Kostić, gospa Julija Malinova, mi-
nister Molov, polkovnik Pavlovič, gospa
Careva, soljski šupan Ivanov, polkovnik
Petkovič, polkovnik Kolev in pa inženjer
Dimnik.

Na desnici Nj. Vel. kralja Aleksandra so se-
dela minister dvora Antič, gospa Mohijeva,
naš poslanik na bolgarskem dvoru Cincar-
Markovič, gospa Mušanova, minister Pe-
ter Todorov, ravnatelj jugoslovanskih državnih
železnice Ilić, bivši ministrski predsednik Nikola
Mušanov, polkovnik Končev, generalni ma-
yor Carev, maršal bolgarskega dvora, prvi tajnik
našega poslanstva in ravnatelj soljske policije.

Na desnici Nj. Vel. carja Borisa je sedela Nj.
Vel. kraljica Marija in takoj ob njej bolgarski
ministrski predsednik Kimon Georgijev, nato
je sedela dvorna dama Nj. Vel. kraljice Marije,
gospa Grujičeva, metropolit Neofit, gospa
Todorova, gospa Batalova, soproga biva-
šega ministrskega predsednika, gospa Cankova,
gospa Jovanovičeva, gospa Čaharijeva, g.
Radev, tajnik našega poslanstva g. Kojič,
glavni ravnatelj bolgarskih državnih železnice,
polkovnik Končev, polkovnik Bojadžijev.

Ob kneginji Evdoksiji je sedel knez Ciril
in nato gospa Georgijeva, ob njej maršal
dvora, general Dimitrijevič, soljski metro-
polit Stefan, gospa Petkovič, gospa Iva-
nova, soproga soljskega šupana, bolgarski po-
slanik na belgrajskem dvoru Kješevanov in
polkovniki Božovič, Dogan in Pozlatev.

Točno ob 7.50 se je dvignil

Nj. Vel. kralj Boris

ki je izrekel sledečo zdravico:

Vaše Veličanstvo!

Zelo sem srečen, ker se mi nudi prilika, da
vidim Vaše Veličanstva v prestolnici Bolgarske in
da Vas lahko v svoji sredini pozdravim s najpri-
srnejšo zdravico.

Z iskreno radostjo smo dočakali ta visoki obisk,
ki je nov izraz želje naših dveh narodov, da se
nadaljujejo v duhu medsebojnega zaupanja, iskrene-
nosti in pristranosti tako srečno vzpostavljene od-
nošaji, ki ustrezajo njihovemu dobremu sosedstvu,
plemenskim vezem in njihovim višjim interesom.
Jaz in bolgarski narod znava, da je ta plemenita
želja vzeta iz srca Vašega Veličanstva, vrednega
in modrega voditelja usode svojega naroda. Zato
vidimo v Vaši vzvišeni osebi žarkega in prizadev-
nega pobornika ideje sporazuma in prijateljskega
sodelovanja med obema bratskima narodoma.

V popolnem skladu s čuvstvi bolgarskega
naroda Vas zagotavljam, da bo ta obisk Vaše-
ga Veličanstva, ki je nov, dragocen prispevek
k naporom Jugoslavije in Bolgarske za okre-
pitev mednarodnega in balkanskega miru, glo-
bok o odjeknil pri nas, ker bo okrepil vero,
da bo zблиžanje med našima državama uspelo
in da bo pospešilo njihov razvoj in mirni na-
predek.

Prepričan, da bodo ti naši vzajemni napor
omogočili srečno bodočnost dveh tako bližnjih in
sorodnih narodov, dvigam čašo v čast in zdravje
Vašega Veličanstva, Njenega Veličanstva kraljice

in Vzvišenega kraljevskega doma s najlepšimi že-
ljami za srečo jugoslovanskega naroda in za na-
predek kraljevine Jugoslavije!

Takoj nato se je dvignil

Nj. Vel. kralj Aleksander

in odgovoril Nj. Vel. carju Borisu s tole zdravico:

Vaše Veličanstvo!

Srečen sem, ker se mi je ponudila prilika, da
s kraljico obiščem Vajina Veličanstva in prestol-
nico Bolgarske.

Iskreno delim zadovoljstvo, ki ga čuti Vaše
Veličanstvo zaradi našega ponovnega sestanka. Ta
sestane je prirodni izraz naše in naših dveh so-
rodni narodov želje, da nadaljujemo v medseboj-
nem zaupanju in naklonjenosti tako srečno začeto
dobo tistih odnošajev, ki so vsikdar najboljšje od-
govarjali dobro pojmovanim in pravičnim oboje-
stranskim interesom.

Delež pripravljanje jugoslovanskega naroda vem,
da je ta želja naša v Vašem Veličanstvu, vrednem
in modrem voditelju svojega naroda, svojega vzvi-
šenega pobornika in zvestega delavca v korist in
srečo naših dveh bratskih narodov.

Z vztrajnim delom po tej poti bosta Bol-
garska in Jugoslavija okrepili mednarodni in
balkanski mir, pojačali bosta idejo mednarod-
nega sodelovanja in omogočili svojima naro-
doma miren in napreden razvoj ob popolnem
spoštovanju in zaupanju drugih narodov.

Za prisrčni in sijajni sprejem, ki ga je Vaše
Veličanstvo in bolgarski narod priredilo kraljici
in meni, in ki me je globoko ganilo, se Vam naj-
topleje zahvaljujem in dvigam čašo v čast in zdravje
Vašega Veličanstva, Njenega Veličanstva kra-
ljice in vzvišenega kraljevskega doma s najlepši-
mi željami za srečo bolgarskega naroda in za
napredek kraljevine Bolgarije!

Snoči v Soliji

Sofija, 28. sept. AA. Okrašeni in sijajno raz-
svetljeni bulvari in trgi Sofije so se snoči ble-
ščali globoko v noč. Ogromne množice so se gibale
po vseh glavnih ulicah in so z navdušenjem ko-
mentirale večerajšnji svečani sprejem Nj. Vel. kralja
Aleksandra in kraljice Marije.

Vsi današnji jutranji listi so polni poročil in
slik večerajšnje svečane sprejema jugoslov. vla-
darja v Sofiji. Povsod naglašajo, da bolgarska pre-
stolnica doslej še ni nikogar sprejela na tako sve-
čan in radosten način. Vsa bolgarska javnost kaže
največje zanimanje za bivanje jugoslov. vladarja v
Sofiji in za razgovore, ki jih bodo imeli bolgarski
državniki z jugoslovanskim zunanjim ministrom
Bogoljubom Jevtičem.

Sprejemi

Sofija, 28. sept. AA. Bolgarska državna agen-
cija poroča: Nj. Vel. kralj Aleksander je sprejel
danes dopoldne najprej predsednika bolgarske vla-
de Kimona Georgijeva, nato pa zunanjega
ministra Kosta Batalova.

Ob istem času je Nj. Vel. kralj Boris sprejel v
avdienco jugoslovanskega zunanjega ministra Bo-
goljuba Jevtiča.

Nato sta Nj. Vel. kralj Aleksander in Nj. Vel.
kralj Boris sprejela v skupni avdienci ministrskega
predsednika Kimona Georgijeva, jugoslovanskega
zunanjega ministra Bogoljuba Jevtiča in bol-
garskega zunanjega ministra Kosta Batalova.

V teku te avdience so premočrili vsa vpraša-
nja, ki zanimajo obe državi. Razpravljali so dalje
o načinu, kako naj bi se bolj pospešili prijateljske
odnošaje med obema državama.

Ministri bodo jutri nadaljevali svoje konfe-
rence.

Politična konferenca

Sofija, 28. sept. m. Danes so se sestali pred-
sednik bolgarske vlade Georgijev, zunanji minister
Batolov in jugoslovanski zunanji minister Jevtič.
Deloma sta se tega sestanka udeležila tudi poobla-
ščena ministra poslanika Cincar-Markovič in Kjo-
sevanov. Na tem sestanku so govorili o nadaljnjem
razvoju odnošajev med Jugoslavijo in Bolgarijo,
kakor tudi o odnošajih obeh teh držav nasproti
ostalim balkanskim državam. Razgovori o politič-
nem zблиžanju med Jugoslavijo in Bolgarijo se bo-
do te dni še nadaljevali.

Banketi novinarjev

Pomemben govor dr. Hristova

Sofija, 28. sept. AA. Na banketu, ki ga je ra-
vnateljstvo za tisk priredilo v hotelu »Bulgaria« v
čast jugoslov. novinarjev je ravnatelj dr. Todor
Hristov imel tale govor:

»Dragi tovariši! Srečen sem, ker vas lahko
pozdravim v naši prestolnici in da vam rečem,
kako globoko je naša radost v teh za Bolgare in
Jugoslavane zgodovinskih dneh. Obisk Nj. Vel. kra-
lja Aleksandra in kraljice Marije v Sofiji — v tem
so si vsi Bolgari edini — je ogromnega pomena
za bodočnost obeh bratskih narodov. Ta obisk naj
vnovič posvedoči in potrdi tisto srečno izpremembo
v odnošajih med Bolgarsko in Jugoslavijo, ki
smo ji priča že od lasnega leta in ki mi samo delo
omejene skupine idealistov, marveč pokret z vero
navdušenih ljudskih množic obeh držav. Zблиžanje
naših dveh narodov, ki sta jo započela z vidno od-
ločnostjo naša vladarja, ni več samo navdušenje,
kakor je to že poudaril zunanji minister Batolov,
marveč stvarnost, ki se opira na sorodnost in na
zgodovinsko usodo obeh narodov. To, kar jih dru-
ži, je mnogo večje od tistega, kar jih loči. Mani-
festacije zadnjih mesecev so bile elementarno moč-
ne in nas vodijo k iskrenemu sodelovanju in pri-
ateljstvu med Bolgari in Jugoslavi. Od tega pri-
ateljstva in sodelovanja bosta imela oba naroda
ogromne koristi in bosta mogla odslej posvetiti vse
svoje sile svojemu kulturnemu napredku. Želje, iz-
ražene pred enim letom v Belgradu, se bodo na ta
način uresničile. Z medsebojnim seznanjanjem se
bo krepilo tudi medsebojno zaupanje, ki je tako
neobhodno potrebno obema narodoma. Sadove do-
sedanjega dela vidite tu. Dvigam čašo v zdravje in
srečo Nj. Vel. kralja Aleksandra, v napredek jugo-
slovanskega naroda in kraljevine Jugoslavije.«

„Povratek k staremu ni več mogoč!“

„Bolgarija in Jugoslavija za- vzemata centralen in naj- važnejši položaj na Balkanu

Sofija, 28. sept. m. List »Kambana« ob-
javlja v svojem današnjem članku, ki ima naslov:
»Ni povratka«, sledeče:

»Večraj je Sofija sprejela jugoslovanske kra-
ljevske par na tak način, kakor dosedaj v Sofiji še
nihče ni bil sprejet. Težko je določiti število ob-
ištev, ki se je udeležilo sprejema. Najbolje je
reči, da se je sprejema udeležila vsa Sofija in
veliko število naroda iz notranosti države. Sode-
lovanje naroda pri sprejemu ni bilo samo plod
radovednosti, temveč je bilo plod velike vere v
bodočnost obeh naših narodov. Svoj poseben pome-
nima ta sprejem zato, ker predstavlja imperativ iz
naroda samega vsem onim, ki vodijo usodo obeh
naših narodov, da povratek k staremu
ni več mogoč. Narod zato nalaga svojim vo-
diteljem in onim, katerim je poverjena usoda na-
roda, da vršijo svojo dolžnost nasproti narodu, pra-
vici, zgodovini in bodočim generacijam. 20 milio-
nov ljudi obrača danes svoje poglede in nade na
jutri. Neopravičen je teh nad bi pomenilo velik ri-

vali čisto svoj kabinetni sistem, čigar glav-
na osnova je koncentracija vse državne ob-
lasti v rokah strankinega odbora, ki v Spodnji
zbornici (House of Commons) razpolaga
z večino. Bistveni znaki tega kabinetnega
sistema pa so naslednji: 1. Ministrstvo se v
glavnem rekrutira le iz ene stranke; 2. mi-
nistre imenuje ministrski predsednik in so
le njemu podrejeni; 3. nihče ne more postati
minister, kdor nima sedeža v Spodnji ali
Gornji zbornici; 4. House of Commons ima
odločujoč vpliv na kabinet, ki more ostati
le toliko časa na vladi, dokler uživa njeno
zaupanje, ozir. zaupanje stranke. Premier
minister ima pravico, da zahteva razpust
Spodnje zbornice, kadarkoli mu kot držav-
niku ali šefu stranke narekujejo zadostni
razlogi, da je treba vprašati volivce za mne-
nje. V angleškem parlamentarnem sistemu
predstavlja ministrski predsednik nasproti
kroni vedno večino naroda, istočasno pa so
izključene intrige med poedinimi člani ka-
bineta bodisi navzgor, bodisi navzdol.

Razen v komunizmu ali fašizmu ne naj-
demo nikjer tolikšne politične moči, ki bi jo
imela vladajoča politična stranka, kakor jo
ima na Angleškem. Toda pri popolni de-
mokraciji in visoki politični izšolanosti an-
gleških volivcev je kljub temu alternativna
vlada vedno mogoča. Opozicija, — znana pod
imenom »opozicija Njegovega Veličanstva«
— je sestavni del tega sistema in ima vse
možnosti, da že pri prvih volitvah z enako
močjo in enakimi pravicami, pa tudi isto

odgovornostjo pride na oblast. Za demokra-
cijo je življenjskega pomena, da glavne
razlike v mišljenju niso tako postavljene,
da bi bile vedno v oni in isti manjšinski
skupini. Kajti manjšina se le tedaj lojalno
ukloni in podredi večini, ako ve, da bo pri-
hodnjic z nekim drugim vprašanjem tvorila
večino in bo v tej lastnosti zahtevala in tudi
dobila pokorščino manjšine. Takšno fair
tekmovanje med vlado in opozicijo je v
Angliji ustvarilo politično visoko stoječo,
zrelo demokracijo, pri čemer vsaka vlada
spoštuje in pusti v miru strogo objektivno
in strokovno izvršeno izšolano uradništvo.

Angleški ideal lebdí torej Doumergueu
pred očmi. Krivico mu delajo tisti, ki ga
pitajo s fašizmom. Stari Doumergue bi očli-
vidno želel le boljše funkcioniranje franco-
ske demokracije. Ali se mu posreči? Ali so
za to dani potrebni predpogoji?

Gotovo je, da tudi francoski narod ni
politično nič manj izšolan kakor angleški,
da ima mnogo političnega smisla in je pre-
žet z globokim patriotizmom. Toda njegov
skrajno radikalen, že rafinirani individualizem
je ustvaril množico strank, pravo hy-
pertrofijo strank, ki se morejo izživljati in
politično balansirati le v okviru tako liberal-
ne ustave, kakor je sedanja iz l. 1875. Večina
vseh teh strank in stranic bo že iz nagiba
samoohranitve z nezaupanjem motrila Dou-
mergueovo akcijo.

Drugo, kar je v Franciji še mnogo me-
rodajnejše, pa je mistika levičarstva. Na

Francosko je angleško demokracijo presa-
dilo — lajciistično in meščansko razredno
pobarvano — prav za prav malomeščan-
stvo, čigar idejno, gospodarsko in kulturno
dediščino zastopa danes po 150 letih franco-
ski — kakor pravimo — mali in srednji
človek. Čeprav so tudi v teh plasteh gotovo
že vsi sili večnih vladnih kriz in stagnacije
zakonodajnega dela, imajo vendar vse te
široke plasti naroda, ki jih tvori mali in
srednji človek, staro in globoko nezaupanje
do vsega, kar prihaja od desnice. Nekdaj so
desničarske elemente sumili reakcionarstva,
klerikalizma in monarhizma, danes pa jih
sumijo fašizma in izdaje republikanske svo-
bodoumne miselnosti. Še tudi danes se levica
smatra za edino pravoveren republikanski
element in fraza na političnem shodu: »je
suis plus à gauche« se vedno užge.

S to »mistiko levičarstva« bo moral
Doumergue in njegovi sodelavci zelo resno
računati. Nobenega dvoma namreč ni, da
bodo levičarske stranke pri vsakem poizkusu,
reformirati staro ustavo zagnale SOZ-klince
za republiko. Sicer republika ni ogrožena,
niti ne demokracija, ampak kvečjemu obstoj
gotovih strank, toda šlager bo le vlek med
masami volivcev. Obrisi predstoječega poli-
tičnega boja v prav tem smislu se že kažejo.
Pričakovati je, da bo borba zavzela zelo
globoke in široke dimenzije. Pri ognjevit-
sti francoskega naroda niso izključeni še v
prihodnjih mesecih tudi resnejši notranje-
politični pretresljaji.

Drin.

ziko, njihova uresničitev pa velik triumf za oba naroda.

»Mir« piše: »Po večerajšnjih svečanoostih ni več dvoma, da je bolgarski narod za iskreno sodelovanje s svojim zapadnim sosedom. Politika sporazuma ni samo politika vlade, temveč obeh narodov samih. Čuvstvovanje obeh narodov morajo torej spoštovati odgovorni državniki. Za ureditev svojih odnosov imajo narodi svoj šut in se v tem svojem šutu teško varajo. To morajo vedeti najvišji odgovorni državniki. Bolgarija in Jugoslavija zavzemata centralni in najvažnejši položaj na Balkanu. Zato sta najvažnejši faktor miru med balkanskimi narodi. Druge države pa naj vedo, da sporazum med Jugoslavijo in Bolgarijo ni naperjen proti nikomur. Ta sporazum nima bojnega značaja. Naši dve državi sta se obvezali samo za politiko miru.«

Pri Batolovu

Sofija, 28. sept. AA. Bolgarski zunanji minister Kosta Batolov priredi danes ob 13 v zunanjem ministrstvu kosilo v čast jugoslov. zunanjemu ministru Bogoljubu Jevtiču.

Kosilu bodo prisostvovali tudi predsednik ministrskega sveta Kimon Georgijev s člani vlade, jugoslov. pooblaščen poslanik v Sofiji Cincar Marković, bolgarski pooblaščen poslanik v Belgradu Kioseivanov, minister dvora Antič, pobočnika Nj. Vel. kralja Aleksandra generala Ječmenič in Kostić, pobočnik Nj. Vel. kralja Borisa general Panov, dvorni svetnik Grujev, poveljnik garnizije general Canev, dalje osebni tajnik ministra Jevtiča Slavko Kojič in člani jugoslov. poslaništva v Sofiji.

Patriarh Varnava odredil molitve za srečen uspeh

Belgrad, 28. sept. m. O priliki obiska jugoslovanskega kralja in kraljice v Sofiji je pravoslavni patriarh Varnava izdal sledečo naredbo vsem predstojnikom pravoslavne cerkve:

»O priliki potovanja našega kralja v prestolnico bratskega nam bolgarskega naroda izvolite od danes dalje vsak dan v poverjeni cerkvi opraviti liturgijo in molitve za uspešno misijo našega Velikanstva kralja. Da bi vladi Bog dal, da bo pot našega vladarja rodila najboljši sad na srečo obeh narodov!«

Nova senca na evropskem obzorju

Poljska vztraja na svojem stališču

Odklonitev načrta g. Barthouja - Tesna zunanje-politična vzajemnost med Varšavo in Berlinom

Pariz, 28. septembra. b. Davi se je zvedelo, kakšen je odgovor poljske vlade, ki ga je izročil njen zunanji minister polkovnik Beck francoskemu zunanjemu ministru Louis Barthouju o vzhodnem paktu. Glavne točke tega odgovora so:

1. Poljska smatra, da vzhodni pakt ne more imeti nobene vrednosti, če v njem ne sodelujeta tudi Poljska in Nemčija. Poljska vlada bo stopila v zvezo z Berlinom v tej zadevi in bo svoj končno veljavni sklep prilagodila sklepom berlinske vlade.

2. Poljska vlada smatra, da ima vzhodni pakt lahko vrednost le tedaj, če postane nemško-poljski pakt v celoti sestavni in glavni del vzhodnega pakta.

Nemško časopisje spremlja obisk s simpatijami

Düsseldorf, 28. septembra. AA. »Düsseldorfer Nachrichten« poročajo o obisku jugoslovanskega kralja v Sofiji in pravijo v tej zvezi:

»Vlada Kimona Georgijeva in že prej kralj Boris sta delala za sporazum med obema bratskima narodoma. To delo se zdaj nadaljuje v mnogo ugodnejšem ozračju in bo privedlo do konsolidacije prijateljskih stikov med obema državama. Balkanske države urejajo zdaj svoja politična vprašanja med seboj na prijateljski način. S tem odstranjajo želje in pretveze tretjih držav, ki bi rade igrale na Balkanu vodilno vlogo in izkoriščale te države za svoje politične igre.«

Francoski komentariji

Pariz, 28. sept. AA. Vsi pariški listi ugotavljajo, da pomeni obisk jugoslov. kraljevskega para pri bolgarskem kraljevskem paru novo etapo konsolidacije jugoslovansko-bolgarskega zblizanja. »Journal« izreka priznanje jugoslovanski zunanji politiki in najpogostejše govori o njeni stalnosti. List pravi med drugim: Veliki graditelj sedanje sprave in pomiritve je Nj. Vel. kralj Aleksander, ki je tudi to pot dal dokaz svoje daljnovidnosti.

Pariz, 28. sept. AA. »Journal des Debats« komentira potovanje kralja Aleksandra v Sofijo. List pravi, da presega ta obisk običajne vpljivosti in protokolov. V tem predelu Evrope računajo ne samo z dejstvi, temveč tudi z ljudskim čutenjem. Obisk bo vso to akcijo le še poglobil in bo omogočil, da preide iz sentimentalnega področja na pota stvarne politike. Sestanek med obema kraljema je najbrže znamenje, da gre za končno spravo med bolgarskim in jugoslovanskim narodom.

Bolgarski glasbeniki povabljeni v Belgrad

Sofija, 28. sept. AA. V poročilu o snočni večerji, ki sta jo snoči Nj. Vel. kralj Boris in kraljica Ivana priredila v dvorcu »Vrani« v čast Nj. Vel. kralju Aleksandru in kraljici Mariji, pravi »Zora«, da je koncertni del tega večera izvajal akademski simfonični orkester v Sofiji pod vodstvom Saše Popova. List pristavlja, da je Nj. Vel. kralj Aleksander čestitil dirigentu Saši Popovu za izvrstno izvajana dela in da je pri tej priliki izrazil željo, naj bi akademski simfonični orkester gostoval v Belgradu.

Francija pred važnimi odločitvami

Nacionalna skupščina se skliče že 20. oktobra

Pariz, 28. sept. AA. Danes popoldne bo imela francoska vlada sejo, na kateri naj bi bilo govora tudi o sklicanju poslanske zbornice in senata na skupno zasedanje radi izpremembe ustave. »Jour« doznava, da bo predsednik vlade Doumergue pri tej priliki predlagal, naj se nacionalna skupščina sestane že 20. oktobra t. l., da sklepa o reformi državne ustave.

Pariz, 28. sept. AA. Zastopniki socialistične in komunistične stranke so sklenili od 13. oktobra dalje prirediti po Franciji zborovanja. Posebno ve-

liki shodi naj bi se vršili na dan ponovnega se- stanka nacionalne skupščine.

Pariz, 28. sept. b. Okoli polnoči je prišlo nenadno do revolverskega spopada med političnimi nasprotniki. Nek socialistično-komunističen spre- vod, ki je lepil plakate na kloske in razna poslop- ja, se je spopadel s pristaši nacionalne fronte. Obo- strani sta takoj potegnili revolverje in pričelo se je divje streljanje. Več ljudi je bilo lažje in hujše ranjenih.

Madrid grozi, da bo prevzel policijsko oblast v Kataloniji

Madrid, 28. sept. b. Spor med centralno in katalonsko vlado se vedno bolj poostrejuje. Katalonska vlada zahteva popolno notranjo avtonomijo in ne dovoljuje centralni vladi nobenega vmeša- vanja v svoje zadeve. Davi je zunanji minister za- radil tega izjavil, da takšno stališče katalonske vla- de lahko ogroža edinstvo španske republike, zaradi česar se bo morala vlada poslužiti nujnih in ener-

gičnih ukrepov. Če ne pride v doglednem času do sporazuma v vseh spornih vprašanjih, ki jih je iz dneva v dan vedno več, bo morala centralna vlada ponovno prevzeti popolno oblast nad Katalonijo. Po kakšni poti bo šla v tej svoji akciji, je odvisno predvsem od razmer in stališča katalonske vlade. Eno je jasno: sedanji položaj je nevzdržen in treba je napraviti nekaj, da se napetost odstrani.

Kongres srbskih zadr. delavcev

Belgrad, 28. sept. m. Danes se je nadaljeval kongres Zveze srbskih kmetijskih združenj. Razpravljal so o važnih združnih vprašanjih. Bile so tri konference v okviru kongresa, in sicer za živino- rejske, žitne, sadjarske in vinogradiške zadruge. Podani so bili obširni referati o vseh porečih vprašanjih.

Resolucija

Na koncu pa je bila sprejeta resolucija, ki za- hteva: 1. da se izpolnjuje, da bodo državni denarni zavodi pri določevanju podlage ob priliki finan- ciranja našega izvoza kategorizirali tudi živinorejske proizvode in na tej podlagi določili kredite za zadružne zveze;

2. da se zahteva od državnih oblasti omogoče- nje kreditiranja zadružništva s strani državnih denarnih zavodov v svrhu povečanja proizvodnje, izvoza zadružne živine in živinskih izdelkov;

3. da se zahteva zvišanje izvoznega kontingan- ta za izvoz zadružne živine;

4. da se vse živinorejske zadruge takoj lotijo selekcijskega vzgajanja živine po določenem name- nu. V to svrhu naj se zadruge takoj včlanijo v glav- no živinorejsko združbo pri zadružni zvezi in uve- dejo matično knjigovodstvo;

5. naj se zagotovi državne in samoupravne ob- lasti, da bodo dajale državne pomoč za povzdigo narodne živinoreje samo po združništvu, in sicer po obstoječih zvezah;

6. naj se zagotovi državne in samoupravne oblasti, da se državni živinorejci, agronomi in ve- terinarji obvezno stavijo na raspolago združniš- tvu s svojim strokovnim znanjem, da se pobiranje in zdravljenje zadružne živine vrši brezplačno in da se za zaščitno cepljenje daje potrebni serum brezplačno ali vsaj po znatno nižjih cenah. Nato se je začela žitna konferenca.

Vlom v stanovanje novinarja

Belgrad, 28. septembra. m. Nocoj so neznani vlomilci vlomili v stanovanje belgrajskega časni- karja Boška Radovanovića, ki je sedaj v Sofiji, njegova žena pa na obisku pri svojih stari- ših. Policijski uradnik, ki je bil obveščen o vladu, je našel na pisalni mizi Radovanovićeve listek, na katerega so zapisali vlomilci: »Spoštovani gospodi! Oprostite nam, da smo Vas vrnemirili, toda kaj hočete. Kupčija je kupčija! Nikar se ne jezite! Na- pišite kaj lepega o nas! Kaj so pokradli, se do sedaj še ni moglo ugotoviti.«

Belgrajske vesti

Belgrad, 28. sept. AA. Z ukazom Nj. Vel. kra- lja je na predlog ministra za trgovino in indu- strijo odlikovan z redom sv. Save I. stopnje bol- garski minister za narodno gospodarstvo g. Kosta Bojadžijev.

Za novega predsednika narod. odbora uprave drž. monopolov je bil danes namesto Pera Petro- vića izvoljen Tihomir Nikolić, za podpredsed- nika pa Spasoje Nedeljković. (m)

Člani belgrajskega plavalnega sportnega kluba »Bob« so zapustili svoj klub. Kot razlog navajajo, da jim je klub skoraj onemogočil treniranje, ker jim je preprečeval plavanje od pol 2 do 6. S tem se je razstal eden najmočnejših belgrajskih plaval- nih klubov. Sedaj ostaneta samo še plavalni sekciji v dveh belgrajskih sportnih klubih. (m)

Danes je iz Zemuna odletelo devet iraških letal, ki so snoči iz Zagreba priletela v Zemun. Let- tijo iz Anglije v državo Irak. Posadka ima osem iraških častnikov in enega angleškega podpolkov- nika. Letala so najmodernejšega bojnega tipa, bom- barderji, ki lahko letijo 300 km na uro, vsako ima po dva motorja, po 600 konjskih sil in se v šestih minutah lahko dvignejo 1200 metrov visoko. (m)

Belgrad, 28. sept. AA. Finančno ministristvo je izdalo pojasnilo o izvajanju sklepa ministrskega sveta od 11. aprila 1934 glede znižanja prejemkov državnih uradnikov in upokojencev za primer, da so jim možje ali očetje senatorji in narodni po- slanci. Ministrstvo določa, da dnevne narodnih poslancev in senatorjev ne spadajo med dodatke za osebno delo, marveč so odškodnina za izredne stroške, ki jih imajo te osebe med opravljanjem svoje predstaviteljske službe. Zato ta njihov dohod- ek ne nasprotuje sprejemu draginske doklade. Zato je razumljivo, da teh poslanskih, oziroma se- natorskih dnevnic, ki pomenijo povračilo dejanskih izdatkov pri opravljanju poslanskih funkcij, ni smatrati kot dodatke osebnega dela v smislu skle- pa ministrskega sveta od 11. aprila. Zato se pre- jemki žen aktivnih in upokojenih državnih usluž- benev, ki so jim možje narodni poslanci in sena- torji, kakor tudi prejemki neoženjenih uslužben- cev in neoženjenih uslužbenk, ki so jim možje na- rodni poslanci ali senatorji, ne morejo zni- žati zaradi poslanskih in senatorskih dnevnic njihovih mož, oziroma očetov, marveč v zvezi z njihovim polikcem v zasebnem življenju, oziroma v zvezi z dohodkom od njihovih posestev.

Finančno ministristvo je dovolilo tvornici ke- mičnih izdelkov »Iskric« d. d. v Zagrebu zasebno skladišče za olje s sedežem v Zagrebu.

Rusija in Španija

Zemlja, 28. sept. AA. Iz poučenih virov se doznava, da so se zastopniki Sovjetske Rusije in Španije v skupščini DN sporazumeli o obnovi di- plomatskih odnosov med obema državama.

Avstrijska krščansko-socialna stranka se je razšla

Dunaj, 28. sept. AA. Predsednik krščansko socialne stranke je po daljšem posvetu, katerega se je udeležil tudi zvezni kancler dr. Schuschnigg, sklenil, naj se krščansko socialna stranka raz- drobi. Stranka prestopi v celoti v domovinsko fronto.

★

Zemlja, 28. sept. AA. Upravni odbor medna- rodnega urada za delo je danes razpravljal o 40 urnem tedniku. Seji je predsedoval Michels.

Teheran, 28. septembra. c. Kakor je v Turčiji Kemal paša prepovedal ženskam nositi zakrite obraze, tako je sedaj perzijski šah Pahlevi izdal sličen zakon, ki prepoveduje vsem ženskam njego- vega kraljevstva, da bi nosile zakrite obraze.

ta. Nemško-poljski pakt je temelj za delo in smer- nice zunanje politike Nemčije in Poljske in temu paktu se Poljska ne more odpovedati.

3. Poljska ne prevzame nobenih obveznosti z ozirom na Litvo.

4. Poljska tudi ne more prevzeti nobenih ob- veznosti glede na češkoslovansko republiko, še manj pa se more obvezati, da nastopi proti kakšni pe- donavski državi.

Le na temelju gornjih izjav je Poljska priprav-ljena, da skupaj z Nemčijo sprejme vzhodni pakt. Vsekakor je zanimivo, da Poljska v svojem odgo- voru govori tudi v imenu Nemčije.

Vile so se gore, rodila se je - miška ...

Zemlja, 28. septembra.

Po dolgih razgovorih med vesilami Italijo, Francijo in Anglijo, ki so se pogajale z državami Male antante in ki so imele namen, da bi se ne- odvisnost Avstrije zaježila z učinkovitimi sred- stvi, so 27. t. m. ob 19 zastopniki treh imenovanih vesilov podpisali sledečo listino:

»Potem, ko so vnovič premetrili položaj Av- strije, so se zastopniki Francije, Velike Britanije in Italije v imenu svojih vlad sporazumeli v tem, da izjava od 27. februarja 1934, ki pravi, da je treba ohraniti neodvisnost in integriteto Avstrije v smislu obstoječih pogodb, ohranja vso svojo veljavo in da bo tudi nadalje navdihovala skupno politiko Francije, Velike Britanije in Italije.«

Ta izjava, spriči katere se ne more človek vzdržati, da se ne bi spomnil na znani latinski izrek: »Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus«, se pomenja nobene konkretne rešitve vprašanja, ampak je samo izhod iz zadrege oziroma nemož- nosti, da bi se bil sklenil konkreten dogovor, ka- terega bi mogle podpisati tudi države Male zveze. Italijanski tisk pravi, da je Italija s to izjavo za- dovoljna, toda Saint Rix piše v »Journalu«, da ta lista ne pomeni ravno veliko. Pertainax pa v »Echo de Paris« celo trdi, da ta izjava samo jasno

kaže, da med državami, ki so vse zoper Anschluss, ne vlada popolna in potrebna enodušnost. Avstrijski problem se konkretno ne bo mogel rešiti, pre- den se temeljito ne sporazumeta g. Barthou in Mussolini med seboj v Rimu in potem sveda tudi z državami Male antante.

Tudi kancler Schuschnigg proti vsakemu varuštvo nad Avstrijo

Dunaj, 28. sept. b. Poluradna »Reichspost« prinaša članek, za katerega se misli, da ga je na- pisal sam zvezni kancler dr. Schuschnigg. V tem članku se razpravlja o stanju, ki je nastalo v Ze- nevi zaradi vprašanja avstrijske neodvisnosti. Član- kar poudarja, da inicijativa za ta pogajanja ni prišla od strani Avstrije, ki je tudi v času po- gajanj ostala pasivna. Avstrija želi s v o b o d n o gibanje in svobodne sklepe za lastno bodočnost in želi, da v tem oziru ostanje njene pravice popol- noma neokrajane. Kljub sedanjemu režimu v Nem- čiji Avstrija ne bo nikdar pozabila, da je ona druga nemška država in da mora njena zunanja politika harmonirati s prepričanjem avstrijskega naroda. Prvič ta list izraža dvom o onem, kar dela sedaj italijanska diplomacija v zaščito njenih in- teresov.

Gospodarstvo se popravlja

Zemlja, 28. sept. AA. Društvo narodov je iz- dalo podatke o svetovnem gospodarskem položaju. Po teh podatkih je nazadovanje svetovne trgovine že prenehalo in kaže leto, ki se končuje z 31. ju- lijem, že znake izdatne obnove. Proizvodnja su- rovin je napredovala napram prejšnjemu letu za 9%, industrijska proizvodnja pa za 12,5%.

Kaj hoče Papen?

Budimpešta, 28. sept. TG. Danes zjutraj je pri- spel semkaj nemški poslanik pri avstrijski vladi von Papen. Čeprav razlašajo, da je prihod Pape- na popolnoma zasebnega značaja, ker bo Papen obiskal svojega prijatelja, poslanca Meeserja, ni dvoma, da ima obisk političen pomen, ker se bo Papen sestel tako z Gömbösom kakor s Kanyo.

† Dr. Tevži Haider

Celovec, 28. septembra. Dne 27. t. m. je umrl v Celovcu dr. Haider Tevži, edini slovenski odvetniški kandidat. Bil je tik pred odvetniškim izpitom in koroski Slovenci so že težko čakali nanj, da se osamosvoji in da bi imeli svojoega edinega slovenskega odvetnika, ka- terega so poogrešali, odkar je moral dr. Schupach zapustiti Korosko, ko so Nemci pod pretvezo, da ne uživa zaupanja ljudstva, dosegli, da se mu je preprečevalo izvrševanje odvetniškega poklica.

Dr. Haider je študiral najprej filozofijo v Za- grebu, pozneje pa se je odločil za pravniške študije in odšel na Dunaj, kjer je tudi promoviral. Doma je iz Smihela pri Pliberku iz odločno slovenske hiše in se je že v nacionalnih bojih udeleževal kot član kluba koroskih akademikov na Dunaju. Smrt dr. Haiderja pomeni za koroske Slovence nenado- mestljivo izgubo. Naj bo dr. Haiderju lahka slo- venska zemljica!

Posredovanje Cerkve v sporu za Čako

Buenos Aires, 28. sept. AA. Tukajšnji nadškof namerava v zvezi z evharističnim kongresom pro- štiti nadškofa v Lapazu in Assomption, naj bi po- sredovala pri njihovi vladah, da odnehata od bojev v Čaku.

Ekvador sprejet v ZN

Zemlja, 28. sept. AA. Svet Društva narodov je danes sprejel Ekvadorja kot člana DN. Ker je Ekvador med podpisniki versajške mirovne po- godbe, ga je svet sprejel brez posebnega postopka.

Nepriznan rekord

London, 28. septembra. AA. Mladi avstraleški letalec James Melrose je priletel iz Avstralije v Anglijo davi ob 7. Dosedanji rekord, ki znaša 8 dni in 22 ur, je potolkel za 13 ur. Ker pa svojoega pokusa ni prijavil, mu rekorda ne bodo priznali. Zdj bo sodeloval na letalskih tekmah med Anglijo in Avstralijo.

Zopet arelacije na Poljskem

Varšava, 28. sept. AA. Po zadnjih vesteh so v Varšavi prišli 54 članov »Tabora nacionalne re- volucije«, trije je društva radikalnih nacionalističnih omladincev. Obtoženi bodo deloma zaradi veleiz- daje deloma zaradi razširjenja prepovedanih le- takov.

Zagrebaška vremenska napoved

Nestavno in toplo.

Dunajska vremenska napoved. Lopo jesensko vreme bo trajalo še nadalje.

Naše terjatve

Belgrad, 28. sept. AA. Po poročilu Narodne banke kraljevine Jugoslavije je stanje terjatov na- pram državam, ki nam dolgujejo na podlagi plačil- nega prometa za izvoz blaga, tole: 1. neizvršeni nalogi po plačilnem sporazumu z Nemčijo so zna- šali na podlagi vplačil pri nemški narodni banki dne 27. septembra 7.276.852,50 marke, kar odgo- varja 126 milijonov dinarjev. Glede na to in pa za- radi priliva uvoznških vplačil na zbiralni račun pri nas bodo morali izvozniki našega blaga v Nem- čijo čakati na časovni red izplačila približno tri in pol meseca. 2. Do plačilnem sporazumu z Grčijo bu- že stanje iznosov, ki se v smislu tega sporazuma za- družujejo pri grški narodni banki v Solunu, in sicer 80% od faktorne vrednosti naših izvoznikov na dan 27. septembra 6.180.601,40 Din. Po seda- njem stanju torej ni izgleda, da se zadržana izpla- čila našim izvoznikom v Grčijo poravnajo prej, kakor onim v Nemčijo.

★

Moskva, 28. septembra. b. V rovu moskovske podzemeljske železnice, ki se sedaj gradi, je na- stala eksplozija, ki je povzročila požar. Dva de- lavca in en inženjer so pri tem zgoreli.

Bern, 28. septembra. AA. Parlament je sprejel zakonski načrt o reorganizaciji švicarske vojske.

Dunaj, 28. septembra. AA. Ker popušča biv- šemu poslaniku Rintelenu spomin, kar smatrajo za posledico nedavnega poizkusa samomora, je sodi- šče odločilo, naj ga psihiatri pregledajo.

Dunaj, 28. septembra. AA. Solnoograški nadškoj dr. Rieger umira.

Lurd, 28. septembra. c. V Lurdu se je zbralo nad 60.000 bojevnikov iz 15 držav sveta, da se udeležijo velike verske manifestacije za mir. Tudi iz Nemčije je prišla velika skupina katoliških bo- jevnikov.

Berlin, 28. septembra. AA. Po poročilu turško- nemške trgovinske zbornice je predsednik turške republike Mustafa Kemal-paša naročil v Nemčiji poseben vlak. Obstojal bo iz 9 voz in bo zgrajen po najnovejših tehničnih načelih. Njegova oprema bo najmodernejša. Imel bo tudi radiotelegrafsko in radiotelefonske naprave.

Hamburg, 28. septembra. AA. DNB poroča: Norveška tovorna ladja »Gremar« z velikim tovo- rom dry je na potu iz Norveške v Southampton utonila v Severnem morju. Posadko je rešila šved- ska motorna ladja »Olfarna« in jo izkrcala na Nizo- zemskeem.

Dublin, 28. septembra. c. V irski fašistični stranki je prišlo do razkola. General O'Duffy je sklical za nedeljo sejo glavnega odbora irske fa- šistične stranke, dočim je poveljnik napadalnih oddelkov na svojo roko sklical zbor voditeljev na- padalnih oddelkov, ki naj izključijo člane glavnega odbora iz fašističnega pokreta.

Vratislava, 28. sept. AA. Na kongresu za re- no plobov sta prometni minister Eiltz Ruebenach in državni tajnik Gönig zagovarjala prekop, ki naj bi se zgradil med Dunavom in Odrom. Če bi Češkoslovaška pričela z gradnjo tega prekopa, je Nemčija pripravljena zgraditi prekop iz Kassla na Odri do češkoslovaške meje.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 29. septembra: 12.15 Plošče 12.20 Poročila 13.00 Glas, plošče 18.00 Radijski orkester 18.30 Zabavno predavanje (Emil Kralj) 18.50 Plošče 19.00 Stepan Mo- kranjec 19.20 Zunanji politični pregled (dr. Jug) 19.30 Glas, jedilni list 20.00 Slovenske narodne s spremiljo- vanjem orkestra, vmes Radijski orkester 22.00 Glas, po- ročila, harmonika solo, g. Kováč Edvard.

Drugi programi

SOBOTA, 29. septembra: Belgrad: 20.30 Kompo- zicije St. Mokranjca — Zagreb: 20.15 klav. konc. 20.45 Komorni konc. 21.45 Plesna gl. — Dunaj: 17.55 Man- dolinski ork. 20.10 Smrt in orator, igra, Rdečo-belo- rube. Pesem zastave, Marija Stuart na Skotskem, igra, Eschenbach 22.30 Jazz — Budimpešta: 19.40 Sveden kon- cert filharmonične družbe 22.40 Plošče — Milan: Prvi: 20.45 Ljubzen treh kraljev, opera, Montemegli — Rim-Bari: 20.45 Veseligrad, nato plesna igra — Prag: 19.10 Zgodba, igra 20.10 Nočne pesmi 20.35 Tolovadski kolekcijski s harmoniko 21.00 Opereta 22.30 Glasna na pi- hala: staroško žegnanje — Varšava: 20.45 Ljubzen treh kraljev, prenos iz Milana — Vrg Nemčija: 18.30 Na predvečer števencega praznika 20.15 Postra ura: Ok- tobarski praznik.

Ljubljanske vesti:

Spojitev sosednjih občin z Ljubljano

Ko je dobil zakon o mestnih občinah z dne 22. jul. 1934, šestdeseti dan po razglasitvi, obvezno moč, je nastalo za enkrat edino — sicer precej nepotrebno, a vendar razumljivo razburjenje zavoljo spojitve okoliških selskih občin z mestnimi občinami. Nijamno vpogleda v namere drugih mest v državi, kako se naj izvrše te spojitve. Mislimo pa, da se prav malokje ustvarja toliko umetno uprizorjenega razburjenja, kakor v Ljubljani in v Mariboru. V Celju in okolici se zdi, da so duhovi v zadevi inkorporacije bolj umirjeni; iz Ptuja pa sploh še ni pomembnega glasu.

Pustimo ob strani vprašanje o spojitvi sosednjih občin z imenovanimi tremi mesti nekdanje Stajerske ter se ozmimo samo na Ljubljano in njeno neposredno okolico, ki jo tvorijo poglavito občine Moste, Vič in Zgornja Šiška. Iz zadnjih častniških poročil bi utegnili nepoučeni svet sklepati, da je prebivalstvo teh občin z ljubljanskim prebivalstvom vred v obče zoper spojitve. To je zmota, ali če povem še določneje: to nikakor ni res. Prav dobro poznam mnenje najširših slojev prebivalstva in sem prepričan, da bi glasovala za priključitev najmanj dvetretjinska večina, ako bi bil potreben za to plebiscit.

Kaj govori za spojitve okoliških občin z Ljubljano? Ozmimo se nekoliko na razloge. Prvič že lega in narava sama. Ako napravijo kratko pot na Ljubljanski grad, s katerega imaš najlepši pregled Ljubljane in njene okolice, sploh ne moreš razločiti od nje imenovanih treh občin. Saj tvorijo ž njo vred eno samo celoto in enoto kot kompleks zadržanega in topografsko zaokroženega ozemlja. Nič drugega ni treba nego samo točno določiti, fiksiirati nove meje. Priznavam sicer, da to ni enostavna stvar, ker bi pri končnem začetanju meje nove velike Ljubljane bilo neizogibno pritegniti k njenemu ozemlju razen imenovanih treh občin tudi del obrnjske in rudniške občine, tako da bi na eni strani dosegla nova meja sedanjo mejo močlanske občine, na drugi strani Golovca pa mejo s podaljšanjem črte mestnega ozemlja od mestnega loga odnosno od Črne vasi, ki bi presekal Dolenjsko cesto in Golovce. Morda bi utegnili nastati pomisleki glede Dravljic, ki res da nimajo pravega mestnega značaja, ki jih pa vendarle veže z Ljubljano skupni policijski okoliš. Pod tega namreč spadajo vse tri za inkorporacijo v prvi vrsti v poštev prihajajoče občine: Moste, Vič in Zgornja Šiška, ki so že danes po naravi prava predmestja Ljubljane, ter spoznaš šele po hišnih tablicah, kje je konec mesta in začetek sosednje občine.

Glede gospodarskih razlogov je navedel več misli že dopisnik v 219. številki »Slovenca« dne 27. t. m. Prav iz teh razlogov, ki jih je treba ponovno podčrtati, je spojitve navedenih občin z Ljubljano naravnost nujna. Saj vendar gravitira v pretežnem delu vse gospodarsko življenje v mesto, kjer so zaposlene iz sosednjih občin stotine in stotine delavstva, uslužbeni nešteti javni in zasebni nameščenci in nameščence. Na tisoče odjemalcev iz teh občin ima ljubljanski trg. Niti to ni res, da bi bila stanovanja v sosednjih občinah kdovekak cenejša, življenjske potrebe pa prav nič, kakor resnično pravi omenjeni dopisnik. Kaj in koliko pa imajo že sedaj sosednje občine skupnih javnih naprav z mestom Ljubljano! Ljubljansko električno omrežje spaja v sebi vse Moste, Vič in bo zajelo v doglednem času vso Šiško, saj vodi že v Št. Vid in na Ježico. Prav tako je že sedaj v vseh občinah neposredne ljubljanske okolice napeljan ljubljanski vodovod. Skratka: niti enega pametnega razloga ni mogoče najti, ki bi količarko utemeljeval ugovore zoper priključitev. Saj je tudi mestni regulacijski načrt že zajel širši gradbeni okoliš, v kojega obseg spadajo neposredno na mesto meječe selske občine, kjer se smejo izvrševati stavbe le po tem načrtu.

Velika industrija, ki je prav za prav niti ni v pravem pomenu, pač ne more biti z gospodarskega vidika sporni predmet in ovira pri inkorporaciji. V Mostah obratujejo štiri večja podjetja: Kemična tovarna, »Saturnus«, tovarna za klej in tovarna za usnje (strojarna) g. Mergenthalerja. Ne vem, kakšni konkurenčni razlogi bi mogli pri prvih treh prihajati v poštev, ki bi mogli v gospodarskem pogledu delati oviro proti spojitvi. Prepričan sem, da bi vsa ta in druga manjša podjetja prej pridobila nego zgubila, ko bodo obratovala v mestu, in da bodo uspevala prav tako, kakor sedaj. Saj jih ne bodo obremenjevale davčne določke nič bolj, nego jih sedaj, posebno, ker ni pričakovati, da bi ministarstvo za finance dovolilo diferenciranje doklad k direktnim davkom. Ako so pomisleki industrije edini, ki nasprotujejo spojitvi, se glede na navedeno razblinijo v nič, ker tudi o kakih preobremenitvi s trošarinami ne more biti govora. S psihološkega stališča je nekoliko razumljiv odpor zoper priključitev od nekaterih posameznikov, ki iščejo sami sebe in imajo sedaj pač nekaj haska od samostojnih okoliških občin. Saj se je baže neki občinski funkcionar izrazil, da bi bil za priključitev k mestu, ako se mu da mesto podžupana v Ljubljani. Ako denemo na tehnične razloge za spojitve in na drugo stran one proti spojitvi, bo prva

stran mnogo težja, a druga se bo prava dvignila visoko.

V 217. številki »Slovenca« pravi poročevalec, da je košljivejša vprašanje prevzema dolgov posameznih (okoliških) občin, ki da se cenijo nad 10 milijonov dinarjev. Zdi se nam, da je ta številka pretirana in da dolgovi vseh treh občin ne dosežajo te višine. Pa recimo, da znašajo ti dolgovi res skupaj 10 milijonov dinarjev. Ali je to mnogo? Zakaj pa so se občine zadolžile? Samo za investicije. V Mostah se je izvršila kanalizacija in zgradilo se je zavetišče, ki sicer ni še izgotovljeno, pa bi bilo lahko, ako bi ne bile nastopile razne sile razmer. Razširil se je vodovod. Vse to so dela, ki so v javno dobrobit. Na Viču se je prav tako s posojilom napravil vodovod z napeljavo iz ljubljanskega vodovoda in se s tem v zvezi izpeljala tudi kanalizacija, kolikor pač mogoče. Zgornja Šiška pa se je morala zadolžiti, ker je zgradila veliko šolsko poslopje, eno izmed najmodernejših v Sloveniji. Toda, ali niso vse te potrebne investicije v javnem interesu? Vprašanje dolga tiče seveda v prvi vrsti mestno občino ljubljansko. Toda, je-li mar Ljubljana brez dolgov? Vsi vemo, da jih ima in še precej. Če sedaj občine vsaka zase amortizirajo svoj dolg, ga bo potem toliko lažje amortizirala skupna občina. Pri tem se ne sme prezreti, da prinesejo sosednje občine poleg že izvršenih prej omenjenih javnih del ljubljanski občini kot doto tudi svojo davčno moč. Ne, ne; vsi pomisleki proti spojitvi občin so ničevi in imeti jih morejo samo tisti, za katere se jenja horizont že pad od nosa. Ali pa tisti, ki imajo interes na tem bodi iz osebnih ali pa iz omejenih lokalnih razlogov, da bi ostale sosednje občine še naprej samostojne vsake občine.

Ako povzamemo vsa izvajanja v pričujočem članku, moramo priti do edinega zaključka, ki se glasi: Ustvaritev Velike Ljubljane s spojitvijo navedenih okoliških občin je nujna zahteva časa in nujna potreba iz gospodarskih, kakor tudi iz vseh javnih in upravnih razlogov. Ako bi se ne izvršilo to za napredek Ljubljane in vse okolice tako nujno potrebno dejanje sedaj, ko je za to na osnovi zakona dana najlepša prilika, bi si nakopal težko odgovornost nasproti bodočim rodovom vsak, ki bi iz ozkosti hotel ovirati naravni razvoj Ljubljane. — F. K.—

★

● Vsi člani društva »Bela Krajina« v Ljubljani se pozivajo, da se polnoštevilno udeležijo ponedeljke ob pol 3 popoldne pogreba g. Lojzeta Golobiča, urednika »Slovenca« in člana društva »Bela Krajina«. — Društvo »Bela Krajina« v Ljubljani.

● Sv. maša za izletnike in turiste bo jutri v kapeli Vazemne zavarovalnice ob četrt na pet, pred odhodom gorenskega turistiškega vlaka.

● Za jutrišnji poldnevni izlet h kapelici Marije Pomočnice v preški župniji pri Medvodah vlada, kot čujemo, precejšnje zanimanje. Večina udeležencev izstopi na postaji Medno, kjer si ogledajo obnem dela za novi mostič čez Savo. Za lepo petje pri popoldanski pobožnosti pri kapelici je poskrbljeno, enako pa tudi za okrepčilo v Preški.

● Veliko zanimanje vzbujajo te dni v raznih ljubljanskih izložbah razstavljene izborni uspele oljnathe slike samouka gosp. A. Perka s Starega trga. Par njegovih zelo posvečenih del je videti tudi v izloženem oknu Jugoslovanske tiskarne. Cene slikam niso pretirane. Čujemo, da je nekaj njegovih del že prodanih.

● Seja mestnega sveta. Mestno poglavarstvo v Ljubljani, kakor se imenuje uprava mestne občine po novem, sklicuje za torek, dne 2. oktobra ob 5 popoldne v mestni dvorani sejo mestnega sveta (to je bivšega občinskega sveta). Med poročili so važne naslednje točke: premetitve municijskih skladišč z ljubljanskega polja, prirastkarina v mestni občini ljubljanski in nova uredba o njej, nakup posestva za okrevanje mestne delavske zavarovalnice, vprašanje stavbišča za gradnjo III. državne gimnazije, pogodba med mestno občino in električno zadrugo v Šiški, odstop šentpeterske vojašnice za razširitev bolnišnice, med tajno sejo pa je važna oddaja službenih mest na interni razpis.

● Hribarjevo nabrežje zaprto za voznike. Te dni so delavci zabili kole ob vходу na Hribarjevo nabrežje, in sicer pri Dvornem trgu, kakor pri Marijinem trgu. Ti koli pomenijo, da je nabrežje zaprto za voznike. Med kolj pa so mogli z lahkoto kolesarji, ki pač niso slutili, da so koli namenjeni tudi zanje in ki jih je zaradi kolesarjenja po tem nabrežju policija ovdela.

● Adaptacijska dela pri hiši šte 1 na Vičdovanskih cestah in zidarska dela pri Iv. Cernetovi (Možinovi) hiši na isti cesti, so končana. — Nov, ličen ograjni zid si je dal postaviti gospodar hiše šte 81 na Poljanski cesti (vokal Tomšičeve ulice). Zadnji čas je dal preprekati fasado svoje hiše tudi veletrgovca g. A. Sarabon na Zaloški cesti.

● Poziv gentlemanu. V sredo okoli 6 zvečer je vodil neki gospod po šišenskem hribu dva psa

in sicer volčjaka in še enega psa. Volčjak je obgrizel nekoga šestletnega dečka. Za dečka je nevarnost, da je okužen s steklino. Policija pozivlja do sedaj še neznanega, a dobro označenega gospoda, da se prijavi in da da volčjaka živinozdravniško preiskati. V primeru, da se ne odzove, bo kazensko zasledovan.

● Naknadno vpisovanje v vse tri razrede strokovne nadaljevalne šole za mehaniko-tehniške obrti na Ledinu v Ljubljani se vrši v nedeljo, 30. septembra od 8. do 12. ure popoldne v prostorih osnovne šole na Ledinu. S seboj je prinesiti zadnje šol, izpričevalo ozir. izkaz, novinci poleg tega še učno pogodbo. Pri vpisu je vplačati znesek 22 Din.

● Naval na tunina. Na ribjem trgu je bil večeraj velik naval na tunina, ki so ga prodajali po 12 Din, boljše kose pa po 1 do 18 Din kg. Na trgu je bilo do 100 kg tunina. Ostalih morskih rib ni bilo, tudi sladkovodnih je bilo malo. Bosanski raki so bili po 1 Din komad. Prodajalci žabjih krakov

Mariborske vesti:

„Odvetniška pisarna“ v mariborski kaznilnici

Maribor, 28. septembra.

Odkar je sodišče s svojim sklopom dne 18. septembra ugodilo prošnji na dosmrtno ječo obojenih kazencev bratov Markuzi in Mihaela Zemljiča ter dovolilo obnovitev kazenskega postopanja proti vsem trem, se opaža zanimiv pojav: sodišče prejema čimdalje več prošelj in predlogov za obnovitev postopanja proti kaznjencem, ki se nahajajo v mariborski kaznilnici. Tako je sodišče večeraj razpravljalo o taki prošnji, ki jo je vložil Jakob Rozman iz Pavlovskega vrha. Rozman je bil dne 19. oktobra 1932 obojen na 15 let robije, ker je sodeloval pri umoru prevzittkarice Ane Tomažič, katero sta usmrtila skupaj s posestnikom Mihaelom Ivanušom. Umor sta izvršila v noči od 26. na 27. aprila. Ano Tomažič sta najprej zadavila, nato pa zažlaga na tleh kup čunja, da bi izgledalo, da se je pokojna radi tega zadušila. Ivanuša je dobil 20 let, Rozman pa 15. Sedaj je Rozman zaprosil za revizijo, ki jo je po okrožni senat odklonil. — Poleg Rozmanove prošnje za obnovitev postopanja pa je dospelo na sodišče še pet takih prošelj. Eno je vložil kaznjeneec Franc Stražela, ki ga je leta 1927 obojila mariborska porota na smrt na večeraj radi umora Marije Majerčič v Obločku. Kužen mu je kraljeva pomiloštev izpremenila v 20 letno robijo. — Za obnovu prošita tudi Krašna Frano in Kukovič Anton iz Sv. Miklavža na Drav. polju. Dne 6. novembra 1932 sta sodelovala pri znanem

□ V spomin † dr. Antona Jerovška. Mestna hranilnica v Mariboru je dobila veliko sliko pokojnega svojega najagilnejšega in najzaslužnejšega predsednika msgr. dr. Antona Jerovška. Sliko je napravil v olju znani umetnik Ante Trstenjak ter je oddalo delo. Slika visi v hranilnični posvetovalnici.

□ Polovična vožnja na »Maribor v jeseni«. Danes se pričinja velika kmetijska razstava, ki bo obsegala razstave kmetijskih produktov, vrtnarstva, sadjarstva, perutnine in poljedelskih strojev. Za obiskovalce izven Maribora je dovoljen 50% popust na železnica v času od 28. sept. do 3. okt., in sicer za dohod od 28. sept. do vključno 1. okt., za odhod pa od 29. sept. do vključno 3. okt. Polovično vožnjo imajo vsi na temelju rumene železniške legitimacije, ki jo dobe na odhodni postaji.

□ Izpremembe na mariborskem magistratu. Nekaj ljubljanih in mariborskih dnevniki sta prinesla vesti o izpremembah v poslovanju mariborske občinske uprave. Na magistratu je težko dobiti tozadevne podatke, ker se še deloma ne ve, kako in kaj, na drugi strani pa ne smejo uslužbeni po izrečnem naročilu župana izdajati nobenih podrobnosti. Kolikor smo pa mogli izvedeti, se delo na mariborskem magistratu ne bo mnogo izpremenilo. Mogoče bo samo način dela nekoliko drugačen. Tudi tako zvani posli samostojnega in prenešenega delokroga lahko ostanejo po novem zakonu isti, kakor so bili dosedaj, čeravno je gotovo, da bodo skušale državne oblasti pritegniti na sebe zlasti politično-upravne posle. Vseh poslov, ki jih naštevajo časopisi, pa vendar ne bi mogle državne oblasti prevzeti. Tako bodo občini ostali še nadalje posli konfiskacijskega urada ter cela vrsta drugih poslov, le da jih bo morala deloma opravljati v prenešenem delokrogu.

□ Prve tri premiere. Otvoritev predstava bo, kot že poročano, v torek 2. oktobra: »Hamlet«. V četrtek, 4. oktobra sledi druga premijera: Cankarjevi »Hlapci« v novi zasedbi in novi inscenaciji. Tretja premijera bo Wildejeva drama »Idealen soprog«. V glavni ženski vlogi nastopi nova članica Sava Severjeva.

□ Prva seja mariborskega mestnega sveta bo dne 9. oktobra.

□ Cercle francais. Francoski krožek v Mariboru otvarja s 1. oktobrom sledeče francoske te-

so tožili, da imajo slabe kupčije, ker se nikdo ne briga za krake, vsak kupuje le tunin.

● Žalostna smrt Jožeta Centa. Jetniški paznik je večeraj okoli 7 zjutraj našel Jožeta Cento v disciplinarni celici obojenega za ograjo železne poči. Paznik ga je odrezal. Poklical je druge paznike in z umetnim dihanjem so ga skušali obuditi k življenju. Bilo je zaman. Jetniški zdravnik je bil poklican na pomoč, pa je ugotovil, da je nastop smrti. Po mnenju jetniškega zdravnika se je Centa okoli 6 zjutraj obesil, ko so bili vsi pazniki močno zaposleni. Centovo truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

● Posebni vlak v Zagreb vozi v nedeljo dne 7. oktobra za 56 Din tja in nazaj. Legitimacije in vozovnice dobite samo pri »Putnikih«, Gajeva ulica, katere se bodo izdajale samo do petka 5. oktobra do 18.

● Za žalost Vam nudi najceneje klobuk in pajčolan vedno moderne oblike salon Anita, Ljubljana, Krekov trg 10.

napadu na lovska paznika Brodčjaka in Dolinška v Miklavškem gozdu. Oba paznika sta bila takrat s strelci varno ranjena, napadalci pa kasneje obdružno obojeni. Krašna in Kukovič sta dobila vsak po 13 mesecev ječe. — Četrta na vrsti je sedaj še prošnja Alojzija Polanca, ki je dne 1. aprila 1933 usmrtil v Trnovskem vrhu v družbi Leopolda Zorčiča Franca Bezjaka. Polanec je bil obojen na 10, Zorčič pa na 8 let. Zorčič je letošnji pomlad v kaznilnici umrl, Polanec pa je sedaj zaprosil za obnovo ter vali vso krivdo na pokojnega Zorčiča. — Vse prošnje čakajo sedaj na sejo okrožnega senata, na kateri se bo obnova dovolila ali zavrnila.

Nekaj pa je pri prošnjah, ki so prišle iz kaznilnice, vzbudilo pozornost:

Nobene ni sestavlil odvetnik, vse pa so spisane na šteti način, v istem tonu in pri vseh se razodeva, da je njihov avtor bistra glava, ki je dobro podkovana v juristariji. Pozna paragrafe, zlasti one, ki bi utegnili vplivati olajševalno ter jih tako spretno uporablja kakor najboljši jurist. — Vrš se sedaj ugibanje, kdo je ta zagonetna osebnost. Najbrž kak bivši kaznjeneec, ki je imel v kaznilnici priliko upoznati take kazenske slučaje, ki vzbujajo nado, da bi se dala revizija doseči. Verjetno je tudi, da se nahaja ta »odvetnik« še v kaznilnici kot kaznjeneec. Na sumu imajo že nekatere osebe, vendar dokazov sedaj še nimajo pravi njim. Vsekakor pa je to zanimiv slučaj, ki mu na sodišču kakor tudi v kaznilnici posvečajo vso pozornost.

čaje: Francoski otroški vrtec ob ponedeljkih, sredah in petkih od 15 do 16 v Cankarjevi ulici 5. — Tečaje za deco osnovnih in meščanskih šol ob ponedeljkih in petkih od 15 do 16 v Cankarjevi 5. — Ponavljalne kurze za mladino, ki se uč francosčine v šoli, ob ponedeljkih in četrtek od 14 do 16 v Cankarjevi 5, in ob torkih in petkih od 8 do 10 v Gregorčičevi ul. 4. Tri ali štiri stopnjuje se kurze za odrasle ob torkih in petkih od 10 do 19 v tehnični gimnaziji. — Konverzacijske sestanke ob petkih od pol 19 do 20 v društveni čitalnici, Gregorčičeva ulica 4. — Solnina je v otroškem vrtcu in v kurzh za odrasle 40 Din, v kurzh za šolsko mladino 30 Din, za konverzajo 20 Din mesečno; drugi in nadaljnji člani iste družine plačajo samo polovico. Vpisovanje od 1. do 15. oktobra v kurzh samih ob označenih urah.

□ V nežni mladosti 5 let je umrla Verica Radosavljevič, hčerka carskega uradnika v Mariboru. Zaljubljen naš sožalje!

□ Za reševalni avto so še darovali: Neimovanani 500 Din, Teksta in Kovina po 200 Din, Zelenka in drug, Mirim, Kavarna Bristol po 100 Din; Paš, Poš, Turad, Serec, dr. Kac, Drago Rosina po 50 Din.

□ »Samoumor« odvetnikov. V odvetniških krogih je zavladala skrb pred 1. nov. Tega dne stopi v veljavo nova tarifa, ki bo odvetnike tako hudo prizadela, da sedaj že govorijo o »samoumoru« odvetniškega stanu. Odvetniški opomin bo stal na primer samo 1 Din in v takem razmerju bodo vsi ostali stroški. Bati se je, da se bodo izvršile po mariborskih odvetniških pisarnah velike redukcije, ki bodo povzročile še občutnejši porast brezposelnosti v vrstah izobražencev.

□ Pri straženju vinograda obstreljen. V Narencih se je obstrelil 27-letni delavec Anton Ulbi. Stražil je ponoči vinograd pred tatovi ter pri tem nepozorno ravnal s pištolo. Strel ga je zadel v levo roko ter mu jo raztrgal. Zdravi se v mariborski bolnišnici.

□ Lekarniško nočno službo vrši od 30. sept. do 7. okt. Kónigova lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Aleksandrovi cesti.

— Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesja.

Kulturni obzornik

† L. G.

Tukaj je gospodaril Lojze Golobič. Z vso vsmo svoje mladosti, z obsežnostjo svojega znanja, s svojo koncilijantnostjo in širokogrudnostjo, z zrelostjo svojih misli in pretehtanostjo svojih sodb je vodil, kot »L. G.« ali »bič«, pa tudi s svojimi številnimi prispevki hranil »Kulturni obzornik« našega lista. V kratki dobi svojega uredništva je umel pritegniti pomembne sodelavce, njegove pridobitve so bile premišljene in modre. Izogibal se je enodnevnih polemik, zato pa je skušal čimbolj poglobiti glavno smer in pot poročanja o kulturnih dogodkih in pojavih. Bil je miren in se ni dal bežati od dobro ali zlo mišljenih sodb. Kdor več, kakšno težko odgovornost nosi vprav urednik kulturnega obzornika v dnevnem listu, more edini preceiniti vso vrednost Golobičevega dela na tem mestu. Počasi, a s tisto neomajljivo vztrajnostjo, ki mu je bila lastna, je gradil temelje, da bi še pred nedavnim časom zloglasno stroko »recenzentstva« dvignil na tisto višino, ki jo zahteva resno in modro spremljanje kulturnih dogodkov. V tej rubriki se je kar vidno že kazal uspeh njegovega truda in kakor sprito elementarne katastrofe stojimo pred njegovim krsto, pred krsto Lojzeta Golobiča, ki ga je poklical Bog tako nepričakovano. »Kulturni obzornik« je zgubil svojega gospodarja. Delo njegovega duha pa bo živelo v njem kot neizbrisni spomin nanj.

Dve knjigi o Andreju Hlinki

I. Karol Sidor: Andrej Hlinka (1864 do 1926). Bratislava 1934. (Po konfiskaciji nove oprave nešle vydaní) (V slovaščini) 565 + II.

II. Václav Cháb: Andrej Hlinka, život a politika. Vydala Volná myslenska v Praze 1934. (V češčini.) 204 str.

I.

Sidorjeva knjiga o Andreju Hlinki je ne le biografsko izčrpana, marveč nudi v biografiji tega velikega moža obnem tudi politično zgodovino Slovačkov od l. 1864 do 1926. Ob bežnem pregledu tega dela se ustavljamo na postajah voditeljevega življenja, ki so obnem postaje političnega razvoja slovaškega naroda. Od svoje posvetitve za mašnika bojuje Hlinka boj zoper zajedavce Slovaške, zlasti zoper žide. Ti so od gostilničarjev do advokata vsi. Abstinencijska društva, sv. misijoni in gospodarska ter prosvetna društva tvorijo podlago za boj. Novinarsko delo je njegov osebni način boja. Po volitvah l. 1896 postane urednik »Ludových novín«. Vse življenje je ostal zvest novinarstvu. L. 1898 postane kandidat Zichyjeve madjarske stranke, ki je skrbela tudi za narodne manjšine. V volivnem kraju, ki je bil kupovanje mandatov, so pele puške. Hlinkovo delo prejme tu svoji ognjeni krst: 5 Slovačkov je dalo zanj svoje življenje. — Na Masarykovo pobudo je začel izdajati dr. Vavro Šrobar »Hlas«. Dasi je bil list v temeljih akrašanski, ga je vendar Hlinka z mlajšo duhovščino podprl — upal je premostiti brezno, ki je bilo med Čehi in Slovaki radi tega, ker so Čehi bolje poznali vse druge slovaške narode kot Slovače. »Trpljenje je usoda ljudstva« (89) je postala tiha maksima madjarske in

madjarske moči. Odtoč velika Hlinkova bojažen pred izkoreninjenjem inteligence. L. 1905, postane H. župnik in Ružomberku. Farani ga sprejmejo s pesmijo. Osorej je H. junak narodne pesmi. L. 1906. noče sam kandidirati, zato postavi sošolca in tedanjega prijatelja Šrobarja in zanj tudi agitira. Vladi se zdi H. nevaren, zato pritisne na škofa Parvyja, ki H. suspendira. Tedaj se zgodi edinstven primer. Malone vsi ljudskošolski otroci — štrajkajo za svojega nadzornika. Kmalu obsojijo Hlinko na 2. Šrobarja pa na 1 leto ječe. Po obojbi ustanovi Hlinka banko in gre v Rim objasnjat svojo zadevo. Obtožen je simonije in da načeljuje neki tajni organizaciji, katera terorizira okolje z bombami, dinamitom in noži, smodnikom in skratka — da je na Slovaškem nevarno bivati (181-2). Na Moravi izve za Černoovo. Da je porog večji in Hlinki reakcija preprečena, ga odpošljejo v ječo. Tu je tovariš — Beli Kunu. Po rimski, za H. ugodni razsodbi, ga izpuste na svobodo. Ker se ni hotel takoj eksponirati in se ni strinjal s takratno oficijelno slovaško politiko, ni kandidiral. Khuen Héderváry se tedaj odloči uničiti slovaško opozicijo z intrigami. Hodža izda parolo, da je treba podpirati vlado. V tistih letih podleže Šrobar masarykizmu ter začne napadati Hlinko. Prijatelja iz mladih let, sošolca, dobra druga v moški dobi — sta se razšla. Med svetovno vojno je slovaški tabor podlegel. Hodža je za integriteto Ogrske, Šrobar pobege na Češko... Le Hlinka pove: »Habsburžani so bili vedno neprijatelji naši« (307), zato »sem za ustanovitev samostojne države« (308).

Tik po prevratu je rešil Hlinka Slovaško shizme, ki je pretila od nove češkoslovaške cerkve. Avtoriteta odstojpivih madjarskih škofov preide avtomatično nanj. Šrobar se vrne domov kot opoln evangeliki, katoličane bagatelizira. Hlinko boče

postaviti za komisarja cerkvenih zadev, a H. odkloni, da bi mu kdo ne očital maščevalnih namer. Po ustanovitvi Ljudske stranke udari Šrobar s svojo pestjo po nji. V zvezi s socialnimi demokracijo, prepove Hlinkov politični shod v Žilini. Madjarsko letalo trosi revizionistične listke — v februarju 1919. leta. Kamen se je sprožil. Sleda plazovi prepovedi, cenzur, konfiskacij, glob, konfiscij, zaporov, podtikanj na rovaš Hlinkovcev. Šrobar divja. Vojaštvo pomaga razbijati shode. Javno, nezakaznovo se govori, kako »da se nikdo več ne najde, ki bi Hlinko ubil«...

Za nas so zanimive v Sidorjevi knjigi tangente na našo slovensko in jugoslovansko zgodovino. N. pr.: Skupni boj in resolucija nemadžarskih narodov ob 1000letnici prihoda Madjarov l. 1896. Vsakokratne državnozbornske volitve in erbsko ter hrvaško zadržanje do njih. Pozornosti je vredno dejstvo, da so imeli Čehi Hlinko za Slovence in da so poznali našo literaturo. Katero? Pa Korošec-Šramkova interpelacija, zakaj je Avstrija dala Ogram vojaštvo, da je z njim ob volitvah krotila nemadžarske narode. (Mimogrede: Korošec je Anton ne Jan, kot je v indeksu str. 559.) Človeku se kar vsiljuje komparacija. Saj je usoda tako podobna. In mnogi zgodovinarji nas imajo za en narod. Knjiga se bere kakor roman. S spretno uporabo biološko-grafske metode in z velikim znanstvenim aparatom je izoblikoval avtor Hlinkovo osebnost do l. 1926. Res škoda, da je toliko izpadlo, pa ne po Sidorjevi krivdi. Ta nova, po konfiskaciji popravljena izdaja ima 200 strani manj od prejšnje. Pa še tukaj je mnogo pobejenega, skoraj cele strani... V tem je morda iskati, da avtor ni mogel priti do »dostojne razdalje« in bi obdelal snov do sedanjosti. Avtor pozna od blizu življenje svojega voditelja. Saj je on štrajk organiziral na gimnaziji, ko so H. ponoči

Mezdni spor delavstva v tovarni „IKA“ v Kranju

Kranj, 28. septembra.

Odpor delavstva ni zlomljen, pač pa se je še poostil. Dne 27 in 28. septembra je odšla z dela iz tovarne zopet večja skupina delavk, ki so došle še delale. To se je zgodilo proti vsemu pričakovanju podjetnika in tudi nekaterih voditeljev delavcev, ki so doslej mislili, da je ta akcija delavstva zgrešena.

Kranjska javnost s simpatijo spremlja ta pra-

vični boj delavk tovarne Ika ter jih tudi gmotno podpira. Javnost bo storila dobro in socialno delo, če bo še za naprej podpirala delavke, ki se bore v pravičnem boju za svoj obstanek.

Delavstvo je odločeno vztrajati do uspešnega konca. Če pa bi se podjetje ne podalo, tudi delavstvo ne bo popustilo, marveč si bo poiskalo za seboj drugo. Saj so te vrste delovne moči zelo iskane. Organizacija bo poskrbela, da delavstvo ne bo udarjeno.

France Peitler, odbornica Helena Ranzingerjeva in klubov poslovođa Ivan Zupančič.

— Skočijan pri Mokronogu. V nedeljo, dne 30. t. m. praznuje naš g. župnik in dekan Josip Anžič dvojni jubilej, in sicer 25letnico mašništva in 50letnico rojstva. Slovesnost praznovanja tega jubileja, katero priredi vsa fara, se bo vršila v sledečem redu: na predvečer podoknica g. jubilarja cerkvenega pevskega zbora in pritrkavanje po vseh cerkvah škofjanske fare; v nedeljo ob 10 cerkvena slovesnost v farni cerkvi; sva. maša daruje g. jubilarja; popoldne po cerkvenem opravilu bo v društveni dvorani predstava Calderoni: Daritev sv. maše.

— Skalaški dom na Voglu je odprt še ves oktober.

— Trije vlni v eni noči. V noči od 26. na 27. t. m. so pri Medvedu Francu, sodarju v Tacnu štev. 29, vlomili neznanci skozi okno v shrambo ter odnesli nad 10 kg slanin. Oglasili so se tudi pri sosedu Medvedu Ivanu, županu v Tacnu, ter iz pralnice pobrali namočeno perilo. Malo proč od hiše g. župana so tatovi to perilo ovili in slabše kose tam pustili. Vidi se, da so bili tatovi dokaj izbirni. Ravno tako so tudi naredili pri Jacru Francu štev. 29. Javno mnenje je, da je zopet na delu organizirana tatinska tolpa. Ni pa izključeno, da to delajo cigani.

— Gospodinj in gospodarje opozarjamo na I. Majdičovo knjigo: »Naveti za hišo in dom«. Brez te izvršne knjige naj ne bo nobena slovenska hiša. V njej najdeš vse navete in navodila, ki jih rabiš v gospodinjstvu ozir. v gospodarstvu v vsakem letnem času. Tako se bavi z gospodinjstvom v hiši, z gospodarstvom na polju, z vinarstvom, živinorejo, čebelarstvom itd. Nudi veliko receptov za dobra jedila in razpravlja o domačem zdravilju in negi telesa. Cena vezanemu izdodu je 30 Din, broš. 20 Din. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Dijaki kongregacijski list »Zvezda« izide 20. oktobra in sicer izide skupno 1. in 2. številka. — Pri hemeroidnih boleznih, zapenjenju, natrganih črevih, abcesih, sečnem pritisku, odebelenih jetrih, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, hudem srčnem utripanju, napadih omotice prinaša uporaba naravnega »Franz Josefove« grenčice vedno prijetno olajšanje, čisto tudi popolno ozdravljenje.

— Dopisna trgovska šola otvori z 12. oktobrom nove dopisne tečaje. Za te tečaje se lahko vpiše do navedenega dneva vsakdo. Šola je osnovana na najmodernejših dopisnih metodah. Pri njej sodelujejo najboljši strokovnjaki, ki poučujejo vse trgovske predmete, ki se uči na državni trgovski šoli, kakor knjigovodstvo, korespondenco, trgovsko računstvo, stenografijo itd. Poleg tega pa tudi še vse moderne jezike. Na zahtevo pošlje vodstvo šole brezplačna pojasnila in prospekte. Šolnina je v tekočem šolskem letu globoko znižana, zato se študij pri njej vsakomur najpogostje priporoča.

— Zračna postelja v aktovki. Senzacija za Ljubljano. Kaj ne, kaj takega pa še nismo imeli! Živimo v času patentov in vsakovrstnih izumov, pa je brhina glava pogruntala pač posteljo — v aktovki. Pa je prav priročna ta mala stvar. Vsak izletnik si jo bogel sedaj tudi čez zimo privoščiti tako blagodejni požitke na toplem solcu v naravi, visoko v planinah in smučarji tudi na snegu. Saj tehta komaj nekaj čez 1 kg. Pa tudi za vsakdanjo uporabo ti bo dobrodošla. Pride obisk, pa si v zadregi, kje mu boš postala. Hajd, napišneš zračno posteljo in tvoj gost bo na njej kar na tleh prav tako dobro spal, kakor v prvem hotelu. Brez dvoma, velika udobnost za vsakogar taka majhna zračna postelja v aktovki.

— Vseled neurejene stolice ne trpe samo moški, marveč tudi ženske, in sicer te so mnogo bolj. Vzrok tam težavam ni iskati vedno v obolenju organov za vnetje, marveč je večkrat vzrok obolenju ženskih organov, posebno pri starejših damah se pojavlja meteorizem in zelo visoki stopnji, pomanjkanje stolice po 5—10 dni, pojavljajo pa se neprijetni občutki po želodcu in črevih, tek zgine skoraj popolnoma, žena postane zelo nervozna. Pa tudi pri mlajših ženah se pojavljajo pri vnetju ženskih organov razne stalne težave. Pri vnetju ženskih organov v zvezi z zaprtem povzroči naravna gorka voda »JORDANA« olajšanje in tudi pri vseh težkočah, ki jih povzroča vnetje in trebuhu in črevih. V vseh takih slučajih se izkaže Jordanova kot izborna sredstvo za ublažitev vseh težkoč, ker učinkuje milo in ne draži ne črev ne njih kožnih organov.

Celje

Seja mestnega sveta mestne občine celjske bo v petek, dne 5. oktobra ob 18 v mestni posvetovalnici.

— Kapelica na Dolgem polju, ki je bila nujno potrebna popravila, kar je ugotovil že g. Marolt v svoji knjigi o zgodovinskih spomenikih v Celju, je sedaj končno restavrirana. Dela pri obnovitvi je v splošno zadovoljstvo izvršila trdnja Gologranc.

— Železniške in šolske legitimacije Vam hitro in poceni izdela Foto I. K. v a. s. Celje, Dečkov trg 3.

— Nepošten brezposelni delavec. 19letni brezposelni delavec S. Franc iz Pilštajna je koncem mesca avgusta ukradel v Sečah pri pos. Ajdiču hlapcu Rezecu Josipu novo črnosivo obleko, suknjo, klobuk in uro, vse skupaj vredno 1065 Din. Včeraj ga je prišla celjska policija in izročila okrožnemu sodišču. — Ker je bil osumljen vlom v trgovino Rednak na Teharjih, je bil pa aretiran 20letni delavec Josip V. s Teharjih in izročen prav tako v zapore okrožnega sodišča.

Ptuj

Nezgod. Posestnica Liza Kampl, stara 60 let, iz Grajene, je padla z lestve tako nesrečno, da je dobila envarne notranje poškodbe. Ponesrečenko so prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Mestno kopalnico v Ptuj je odprto tudi pozimi, in sicer ob četrtkih, petkih in sobotah.

Zverinski napad so izvršili neznanec nad 27letnim Mihaelom Visinskim iz Cvetlina. Napadi so ga na javni cesti pri Mali Varnici v pozni noči, ko se je vračal na svoj dom. Ljudje so ga nasli naslednje jutro nezvestnega. Prepeljali so ga v ptujsko bolnišnico.

Občinske volitve v Lukovici razveljavljene

Upravno sodišče v Celju je pod št. R 35—34—13 izdalo sledečo odločbo:

Zoper občinske volitve, ki so se dne 5. avgusta 1934 vršile v občini Lukovica, srez kamniški, se je v volivnem imeniku vpisani Gostinčar Janez, posestnik v Znojlah, zastopal po dr. Jos. Ažmanu, advokatu v Ljubljani, v odprtem roku 8 dni po dnevu volitev, pritožil na upravno sodišče v Celju.

Upravno sodišče je po § 50 zakona o občinah v notranji seji odločilo:

Pritožbi so ugodni in se občinske volitve razveljavijo radi nepravilnega postopanja volivnega odbora s tem, da se morajo po § 50, odst. 3 zakona o občinah v mesecu dni od dne prejema te odločbe vršiti nove volitve.

Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

Razlogi.

Pritožitelj uveljavlja med drugim naslednje nepravilnosti:

I. Glede volišča v Lukovici:

1. da je predsednik volivnega odbora določil predstavnikoma Kersnikove liste prostor, ki je bil oddaljen od zapisnikarja kakor 4 m in oddolker je bila vsaka kontrola zapisnikarja volivnega odbora nemogoča; da je bilo predstavnikoma Kersnikove liste prepovedano pristopati k zapisnikarju in iz neposredne bližine zasledovati vpisovanje oddanih glasov v glasovalne seznamne, in da je predsednik volivnega odbora odklonil za beležbo vsake pripombe predstavnikov Kersnikove liste ter da je glasovalna predstavnikoma Ponišča radi neke take zahteve celo odstranili iz volivnega lokala;

2. da se po zaključku glasovanja glasovi niso prešteli in da je Rus Jože narekoval zapisnikarju volivnega odbora zapisnik o izidu volitev brez navedbe števil, in da je bila predstavnikoma Kersnikove liste odvzeta vsaka možnost primerjanja njunih seznamov s seznamami volivnega odbora.

II. Glede volišča v Blagovici:

1. da volivni odbor ni bil pravilno sestavljen, in da je bil odbornik Iglj Tomaž, ki je bil soden predstavnik Novakove liste;

2. da je predsednik volivnega odbora odkazal predstavnikoma Kersnikove liste prostor, ki je bil 4 m od zapisnikarja volivnega odbora in oddolker je bila nemogoča vsaka kontrola zapisnikarja; da je predsednik volivnega odbora prepovedal predstavnikoma Kersnikove liste vsako beleženje oddanih glasov in zabranil vpogled v glasovalne seznamne;

3. da ob zaključku glasovanja glasovi niso bili prešteti in da tudi ni bil objavljen izid volitev;

4. da bi po pritožiteljevemu računju (če se vpoštevaljo volitve za Kersnikovo listo in volitvi upravičenci, ki sploh niso glasovali) mogla dobiti Novakova lista največ 71 glasov; to da znaša, da so v prid Novakove liste bili vpisani volitvi, ki so glasovali za Kersnikovo listo, in volitvi upravičenci, ki sploh niso glasovali. Pritožitelj predlaga, da se občinske volitve razveljavijo.

Upravno sodišče je o pritožbi naslednje razmotrilo:

I. Glede volišča v Lukovici:

ad 1. O teh trditvah je bil pri sreskom sodišču na Brdu pod prisego zaslišan član volivnega odbora Sare Jakob. Ta je izpovedal, da je znašala razdalja od zapisnikarja volivnega odbora do predstavnikov Kersnikove liste 3—4 m in da je možno, da predstavnikoma nista mogla točno videti zapisnikarjevega vpisovanja v glasovalne seznamne, ker je bila šolska klop, v kateri sta sedela predstavnikoma, nekoliko nižja od zapisnikarjeve mize.

Glede neposrednega nadzorovanja zapisnikarja volivnega odbora po predstavnikih Kersnikove liste in glede podajanja pripomb je pri Sare izpovedal, da se predstavnikoma nista nikdar skušala pomakniti k zapisnikarju blizu in da v toku telega volivnega postopka ni nobeden od predstavnikov zahteval nikake pripombe na zapisnik in torej tudi predsednik volivnega odbora ni mogel odkloniti protokolacije nobene take pripombe. Vendar nasprotuje ta izpovedba podatkom v zapisniku o poslovanju volivnega odbora v času glasovanja. V tem zapisniku je namreč ugotovljeno, da je zapisnikar Leštan Avgust protestiral, da se dopusti neupravičeno motenje predstavnikoma liste, kar znatno ovira delo zapisnikarjevo, in prosil predsednika, da se v ponovnem primeru posluži svojih pravic in napravi red, in da je nato predsednik volivnega odbora zagrozil predstavnikoma Kersnikove liste, da bo v prvem sledečem primeru uporabil vsa dovoljena sredstva, da vzdrži na volišču potrebni mir.

Iz te zapisniške ugotovitve torej izvira, da je predstavnik Kersnikove liste skušal vpogledati glasovalne seznamne ali podajati pripombe in da mu je predsednik volivnega odbora to prepovedal.

Nadalje izvira iz navedenega zapisnika, da je bil predstavnik Kersnikove liste Poniš Jožef ob 13 res odstranjen iz volivnega lokala, ker je napravil neko pripombo k volivnemu postopku.

Iz navedenega je razvidno, da je bilo predstavnikoma Kersnikove liste določeno mesto, s katerega nista mogla zasledovati vpisovanja oddanih glasov v glasovalne seznamne, da nista smela neposredno nadzorovati zapisnikarja pri njegovem delu in nista smela delati pripomb. S tem pa jima je bila onemogočena kontrola volivnega postopka, ki jima je šla po določilu § 34, odst. 2 zakona o občinah.

ad 2. O teh trditvah sta bila pri sreskom sodišču na Brdu pod prisego zaslišana člana volivnega odbora, in sicer Sare Jakob in Lončar Franc, ki sta poleg predsednika kot člana volivnega odbora podpisala vse volivne in glasovalne zapisnike.

Sare Jakob je izpovedal, da je takoj odšel domov, čim je predsednik volivnega odbora zaključil volitve, zaradi česar ne ve, kako so se šteli glasovi in da li je bil predstavnikoma Kersnikove liste pri zaključku dovoljen vpogled v glasovalne seznamne.

Lončar Franc je izpovedal, da je bil namestnik člana volivnega odbora Sare Jakoba, da pa do nadomestovanja sploh ni prišlo, tako, da volivcem sploh ni prisostvoval.

Iz teh, pod prisego podanih izpovedi torej izvira, da so bili volitvi zapisniki in glasovalni seznamni zaključeni v odsotnosti obeh članov volivnega odbora in da sta ta volivna zapisnika in glasovalne seznamne podpisala ob obeh drugi pritožki.

S tem pa so bila prekršena določila §§ 24—27 banovinske volivne uredbe, po kateri morajo vsi člani volivnega odbora prisostvovati zaključevanju glasovalnih seznamov in volivnih zapisnikov in jih podpisati.

II. Glede volišča v Blagovici:

ad 1. Glasom odlokov sreskega sodišča v Kamniku št. 5118-3, ki jih je upravno sodišče pribavilo od predsednika občine Lukovica, sta bila za člana volivnega odbora za volišče v Blagovici določena Kropivšek Lovro in St. Ožbolt in Resnik Alojzij iz Gaberju, za namestnike članov volivnega odbora pa Smrkolj Anton in St. Ožbolt in Pustotnik James iz Javorja.

Volivne zapisnike pa sta kot člana volivnega odbora podpisala Iglj Tomaž in Leve Anton, odnosno glasovalne zapisnike Iglj Tomaž.

Iz navedenega torej izvira, da pri volivnem aktu (glasovanju in zaključku) ni sodeloval nobeden od članov volivnega odbora, odnosno njunih namestnikov, imenovanih po predsedniku občine.

S tem pa so bila prekršena določila §§ 6 in sled. banovinske volivne uredbe, po kateri morata volivnemu aktu prisostvovati kot člana volivnega odbora dva občinska odbornika, ki ju je postavil predsednik občine.

ad 2. O teh trditvah sta bila pri sreskom sodišču

na Brdu pod prisego zaslišana Leve Anton in Iglj Tomaž, ki sta dejansko fungirala kot člana volivnega odbora.

Leve Anton je izpovedal, da so bili sedeli, kjer so sedeli predstavnik kandidatski list, oddaljeni od zapisnikarja kakor 3 m; da je predsednik volivnega odbora prepovedal predstavnikom list, da si delajo beleške o oddanih glasovih, in da predstavnik list niso izrazili želje, da bi prišli bliže zapisnikarju in ga kontrolirali.

Iglj Tomaž je izpovedal, da so predstavnik list sedeli v prvi klopi, ki je bila oddaljena od zapisnikarja kakor 3 m, in da s tega mesta niso mogli videti, kaj se piše; da so je predsednik volivnega odbora postavil na stališče, da predstavnikom ni dovoljeno delati belešk; da je predstavnik Kersnikove liste enkrat vprašal predsednika volivnega odbora, če lahko pogleda glasovalni seznam, da bi videl, kako se vodi, in da mu je predsednik odvračal, da tega ni treba, ker da se on ne ve, kako se glasovalni seznam vodi in da je to stvar zapisnikarja.

Iz teh izpovedi izvira, da je bilo predstavnikoma Kersnikove liste določeno mesto, s katerega nista mogla videti, kam se vpisujejo oddani glasovi, da si nista smela beležiti oddanih glasov in da jima je bil prepovedan vpogled v glasovalne seznamne. S tem pa je bila predstavnikoma Kersnikove liste onemogočena kontrola, ki jima je šla po določilu § 34, odst. 2 zakona o občinah.

ad 3. Glede te trditve je v prejšnji točki te odločbe navedeni Iglj Tomaž pri sreskom sodišču na Brdu pod prisego izpovedal, da so ob zaključku volitev glasovi niso prešteli in da se volivni rezultat ni objavil. Predsednik volivnega odbora da je izjavil, da se na volišču ne bo štelo, da se bodo spili poslali glasovnemu volivnemu odboru na Brdu, da se bodo glasovi tam šteli in da naj gre predstavnik Kersnikove liste tja, ako hoče zvedeti rezultat.

S tem pa so bila prekršena določila §§ 24—27 banovinske volivne uredbe, po katerih se morajo takoj, ko se glasovanje konča, prešteti glasovi in zaključiti ter podpisati zapisniki. To velja v smislu § 27 navedene uredbe zlasti tudi tedaj, če je več volišč in mora končni volivni izid ugotoviti šele glavni volivni odbor.

ad 4. Upravno sodišče je na podstavi seznamov, ki ga je predložil pritožitelj, in volivnih spisov ugotovilo sporne glasove in poizvedbe o sadnih volivnih upravičencih pri pristojnem župnem uradu, odnosno je dalo te osebe zaslišati pri pristojnem sreskom sodišču. Uspeh teh poizvedb in zaslišanj je bil naslednji:

Zupni urad v Blagovici je s dopisom z dne 2. septembra 1934, št. 120, sporočil, da je

1. Urnikar Gregor, prevlitar v Gaberju št. 3, umrl dne 20. julija 1934, in da je

2. Brvar Tomaž, kmet v Gaberju št. 6, umrl dne 1. marca 1934.

Da se občinskih volitev za Lukovico dne 5. avgusta 1934 niso udeležile in niso glasovale, so pri sreskom sodišču na Brdu pod prisego izpovedale naslednje osebe:

3. Ovea Jože, kmet v Blagovici št. 3; 4. Grilj Franc, kmet v Blagovici št. 11; 5. Kralj Janez, posestnik v Blagovici št. 18; 6. Omanen Alojz, kmet, delavec v Blagovici št. 19; 7. Omanen Jože, kmet v Blagovici št. 21; 8. Omanen Jože, posest. sin v Blagovici št. 21; 9. Novak Evžen, posest. sin v Blagovici št. 12; 10. Skarša Franc, kmet delavec v Zg. Lokah št. 9; 11. Florjančič Franc, mlinar v Podsmrečju št. 12; 12. Krasovec Valentin, kmet na Jelši št. 3; 13. Brodnik Franc, mlizar, pomočnik v Slatenku št. 14; 14. Brodnik Franc, mlizar v Slatenku št. 14; 15. Zalaznik Anton, kmet v Privojah št. 5; 16. Omanen Janez, kmet, delavec v Prelezu št. 5; 17. Urnikar Nikolaj, kmet v Gaberju št. 3; 18. Krasovec Janez, kmet v Gaberju št. 5; 19. Us Jakob, kmet v Malem Jelniku št. 1; 20. Grilj Franc, kmet v Malem Jelniku št. 8; 21. Grilj Anton, kmet, delavec v Malem Jelniku št. 8; 22. Drolje Blaž, kmet v Velikem Jelniku št. 1; 23. Pustotnik Janez, kmet v Javorju št. 6; 24. Ovirnik Anton ml., posest. sin v Logu št. 6; 25. Vaskuš Franc, kmet, delavec v Prvinjah št. 3.

Nadalje so spodaj navedene priče pri sreskom sodišču na Brdu pod prisego izpovedale, da naslednje osebe, katerih imena so spodaj omenjena s nadaljnjimi številkami, niso glasovale pri občinskih volitvah za Lukovico dne 5. avgusta 1934:

Grilj Franc, kmet v Blagovici št. 11, da nista glasovala 36. Ovea Henrik, kmet, delavec v Blagovici 11 in 27. Ovea Jožef, kmet, delavec v Blagovici št. 11. — Vajde Franc, kovaški pomočnik v Blagovici št. 23, da ni glasoval 38. Vajde Jakob ml., kmet, delavec v Blagovici št. 23. — Novak Evžen, posest. sin v Blagovici št. 12, da ni glasoval 29. Novak Alojz, posest. sin v Blagovici št. 12. — Korošec Franc, kočarja sin v Zg. Lokah št. 10, da niso glasovali 30. Korošec Franc, kočar v Zg. Lokah št. 10; 31. Markovšek Janez, kmet v Zg. Lokah št. 14, in 32. Markovšek Janez, posest. sin v Zg. Lokah št. 14. — Skvarča Franc, kmet, delavec v Zg. Lokah št. 9, da ni glasoval 33. Skvarča Janez, kmet, delavec v Zg. Lokah št. 9. — Florjančič Franc, mlinar v Podsmrečju št. 12, da ni glasoval 34. Bergant Jože, tesarski mojster v Podsmrečju št. 8. — Brodnik Franc, mlizar, pomočnik v Slatenku št. 11, da ni glasoval 35. Resnik Jože, kmet, delavec v Slatenku št. 12. — Us Jakob, kmet v Malem Jelniku št. 1, da ni glasoval 36. Kosec Ivan, kmet, delavec v Malem Jelniku št. 2. — Grilj Anton, kmet, delavec v Malem Jelniku št. 8, da ni glasoval 37. Grilj Jože, kmet, delavec v Malem Jelniku št. 8. — Leve Gregor ml., posestnik v Logu št. 8, da ni glasoval 38. Leve Gregor st., prevlitar v Logu št. 8. — Benkovič Franc, kmet v Blagovici št. 27, da ni glasoval 39. Benkovič Slavko, posest. sin v Blagovici št. 27. — Cerar Ernest, kmet v Blagovici št. 5, da ni glasoval 40. Cerar Franc, posest. sin v Blagovici št. 5. — Vajde Jakob, kovač v Blagovici št. 23, da ni glasoval 41. Vajde Damijan, posest. sin v Blagovici št. 23. — Ravnikar Franc, pos. sin v Vel. Jelniku št. 5, da ni glasoval 42. Zorko Maks, delavec v Slatenku št. 5. — Lavriš Janez, kmet v Vel. Jelniku št. 4, da ni glasoval 43. Lajovic Matija, hlapec v Vel. Jelniku št. 4. — Blizjak Franc, kmet, delavec v Vošah št. 7, da ni glasoval 44. Blizjak Vencoslav, pos. sin v Vošah št. 7. — Podbevšek Lovro, pos. sin v Logu št. 12, da ni glasoval 45. Podbevšek Lovro, pos. sin v Logu št. 12. — Kropivšek Lovro, kmet in trg. v Sent Ožboltu št. 4, da ni glasoval 46. Trbušek Franc, kočar v Podmilju št. 3. — Smrkolj Anton, trg. in gostiln. v St. Ožboltu št. 3, da ni glasoval 47. Groboljšek Ivan, hlapec v St. Ožboltu št. 3.

Iz navedenega izvira, da osebe, naštetje pod tekočimi številkami 1—47 niso glasovale pri občinskih volitvah za Lukovico dne 5. avgusta 1934. Kljub temu so te osebe vpisane v posebni glasovalni seznam za kandidatsko listo Novaka Ivana na volišču v Blagovici kot glasovalci in sicer pod sledečimi tekočimi številkami (v vrstnem redu kakor so osebe zgoraj navedene): 50, 51, 140, 35, 81, 133, 125, 124, 104, 93, 60, 24, 127, 156, 177, 30, 135, 167, 162, 37, 43, 138, 96, 57, 145, 34, 26, 90, 62, 109, 47, 46, 171, 308, 173, 195, 40, 137, 7, 21, 4, 11, 8, 25, 10, 14, 28.

Iz navedenega je torej razvidno, da je bilo v prid Novakove kandidatske liste na volišču v Blagovici vpisanih 47 neveljavnih glasov.

Nepravilnosti, naštetje pod 1. 1. 2. in II. 1.—4. so vse volivnim aktom in ugotovitvi volivnega rezultata verodostojnost, ki bi jim sicer šla brez kršitve formalnih predpisov in brez napačnih vpisov v glasovalne seznamne.

Upravno sodišče je torej moralo pritožbi ugoditi in občinske volitve razveljaviti.

Rejeni, ki se vled svoje debelosti slabo počutite, pijte znamenito Rogaško slatino »DONAT« vrelca.

Vprašajte Vašega zdravnika!

Pridite za časa jesenske sezone (september-oktober) v Rogaško Slatino! Popolna 20 dnevna oskrba 1200 odn. 1000 Din.

Koledar

Sobota, 29. septembra: Mihael nadangel; Evthij.

Novi grobovi

† V Lasmerih pri Gornji Radgoni so pokopali dne 20. septembra posestnika Martina Roškarja. Bil je zaveden katoličan, vnet rodoljub, dolgoleten naročnik dnevnega »Slovence« in neumoren delavec pri posojilnici v Gornji Radgoni. Svetila mu večna luč! Zaljubljen naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Poročil se je gosp. Cedilnik Tinko, tesarski mojster iz Tacna, z gđ. Cesen Mici iz ugledne Cesnove družine na Brdu. Obilo sreče!

Ostale vesti

— V mariborskem bogoslovju se prične šolsko leto 1934-35 v ponedeljek, dne 1. oktobra 1934. Gornji mariborskega bogoslovja pridejo dne 6. okt. v zavod in se istega dne vpišejo. Vsi slušatelji naj si pravočasno oskrbijo potrdila pristojnega davčnega urada o višini neposrednih davkov, ki jih pri vpisovanju predložijo ravnateljstvu bogoslovja. Izpiti za oktobrski termin se vršijo v sledečem sporedu: v torek, 2. oktobra iz biblične skupine ter iz cerkvene zgodovine in patrologije. V četrtek, 4. okt. iz krščanske filozofije. Otvoritev služba božja s klicanjem Sv. Duha bo v četrtek, 4. oktobra 1934 ob 8 v cerkvi sv. Alojzija. Redna predavanja se začnejo dne 5. oktobra.

— Še en dnevnik dobimo v Ljubljani. Zadnja številka »Prelomac« prinaša poziv konzorcija »Prelomac« za podpis deležev in pristopnine nove organizacije, ki naj bi namesto dosedanjega glasila borcov izdajala dnevnik. Na koncu proglasa konzorcij »Prelomac« izrečno pripominja, da z novim dnevnikom, ki ga ustanavlja združba »Narodna prosveta«, in ki naj bi bil glasilo Jugoslovanske nacionalne stranke, nima ničesar skupnega.

— Pri slabi prebavi, pomanjkanju krvi, bledici, shujšanju, obolenih žlezah, kožnih izpuščajih, tvorih urejuje naravna »Franz-Josef« grenčica izborna tako važno delovanje prebavi. Odlični zdravniki so se prepričali, da »Franz-Josef« vodo celo najneprilnejši otroci lahko preneso.

— Odbor SK Polja. Na rednem občnem zboru 16. septembra izvoljeni novi odbor SK Polja se je konstituiral na svoji prvi seji v sredo takole: predsednik inž. Milan Šuklje, podpredsednika Joško Javornik in Anton Rojč, tajnik Jože Zupančič, blagajnik France Peitler, odborniki: Ivan Bricej, dr. Milan Dular, Beno Gregorič, Mirko Mijuškovič, Ina Strojanskova in Ivan Zupančič. Tehnična referenta Rudolf Badjura in France Dežman. Člani nadzorstva so: dr. Janko Hafner, Rajko Ogrin in Vinko Okorn. Člani razsedišča so: Janko Gnezda, Tone Kos in dr. G. Tomišek. Na seji sta bila kooptirana v odbor gospe Helena Ranzingerjeva in Tone Kos. Da bo odboru olajšano delo, je bila izvoljena eksekutiva, v kateri so predsednik inž. Šuklje ali njegov namestnik, tajnik Jože Zupančič, blagajnik

Nobena gospodinja ne obžaluje

malega izdatka za PST Patent Stop Twist-prilpravo, ker ji pri obnovi perila zelo skrajša delo, povrh jo pa še nagradi s prenetljivo lepim izdelkom.

odpeljali. In še kot gimnazijec je organiziral politične shode, kjer je po večkrat na dan govoril.

II.

Junaški rudarji rešujejo tovariše

Štirideset ur v gorečem peklu

Nepopisno junaštvo in požrtvovalnost v boju z ognjem

Posledice strašne katastrofe v Gresfordu na Angleškem, kjer je ostalo v goreči jami okrog 270 rudarjev, so tudi te, da bo za delj časa, najbrže kar za pol leta ostalo 2000 rudarjev brez kruha. Boda ondotnih rudarjev pa je že itak velika. Zato se ni čuditi, da so preživeli rudarji s takim junaškim pogumom reševali i svoje tovariše v gorečem rudniku i goreči rudnik sam. Strašna katastrofa je sicer deloma zaključena s tem, da so zazidali vhode. Vkljub največji požrtvovalnosti reševalnega moštva pa ni bilo mogoče prodreti do ponesrečenih rudarjev. Strokovnjaki so izjavljali, da izmed reževev, ki so ostali v gorečem rudniku, nihče ni več živ, pač pa so opozarjali na nevarnost novih strahotnih eksplozij, če rudnika ne zapro.

Skoraj 40 ur so reševalci delali v goreči jami. Neznosna vročina jim je posmodila lase in obrvi. Tla so bila vroča, da so se jim vneli podplati. Kdor je padel, se je strahovito opeknel ter se je le s pomočjo tovarišev mogel vrniti na beli dan. In ko so nekateri spodaj v goreči jami omagali in prišli na dan, so se iz množice čakajočih rudarjev prostovoljno oglašale stotine drugih, ki so bili takoj pripravljeni iti na pomoč, čeprav je vsakdo vedel, v kakšen pekel se podaja. Vedno so nosili mimo njih ranjene ali mrtve reševalce, ki so se poško- dovali in opekli pri reševalnem delu. Vsi so ve- deli za usodo prvih treh junakov, ki so prvi po katastrofi planili v jamo na pomoč in ki so jih na dan prinesli mrtve. In vkljub temu so se ogla- šali vedno novi, samo da bi mogli pomagati to- varišem tam spodaj.

Prva reševalna skupina rudarjev je nastopila iz sosednega rova Llay-Main. Zavarovani so bili s plinskimi maskami, s pomočjo katerih so pro- dirali v nižino skozi gosti dim. Prodrli so do kra- ja, kjer je bil rov zasut od velike množine pre- moga, ki se je vsul po eksploziji. Druga do- hoda do tovarišev ni bilo. Zato so začeli takoj kopati v razvaline nov rov. Končno so pa morali ugotoviti, da jim zmanjkuje v aparatih kisika in da ga bo komaj dovolj za povratek nazaj. Z vsi- so tekli proti izhodu. Naenkrat sta dva padla. Pošel jima je kisik. Njuni trupli je pozneje pri- nesla na dan druga reševalna skupina. Kmalu za prvima dvema je padel tretji. Voditelj skupine se je obrnil, ga zgrabil in ga vlekel s seboj. V tem pa se je tudi sam onesvestil. Peti in zadnji mož te skupine, ki je bil že blizu izhoda in tako rekoč že rešen, se je vrnil, snel svojo masko in jo na- taknil voditelju. Mož, ki ga je voditelj hotel re-

šiti, je medtem že umrl. Le s težavo sta zadnja dva pritekla do izhoda, kjer sta se zgrudila.

Komaj je bila znana usoda prve reševalne sku- pine, že se je oglasila druga, ki je bila priprav-ljena nadaljevati delo. Tudi ta se je vrnila vsa iz- črpana brez kisika v aparatu. In tako je odhajala skupina za skupino. Od raznih strani so junaški rudarji stopali v goreči prepad na pomoč svojim tovarišem. Cimveč rova so osvobodili ruševin, tem daljša je bila njihova pot, tem večja vročina. Sled- njič so mogli stopati po tleh, le če so poprej na tla na debelo nasuli peska pred seboj. Pa vse ni nič pomagalo! Stene, tla, strop — vse je žarelo. Kar so reševalci v tej vročini prestali, ni moči po- pisati.

Medtem so v gorečem rovu nastale nove eksplozije, zid, s katerim je bil zazidan vhod v rov, je razneslo in sedaj zasipajo rove z zemljo, ka- tero noč in dan dovažajo k rudniku.

Velika poljska zmaga nad Nemci

Te dni je bilo veliko tekmovanje balonskih zrakoplovov v Varšavi. Takozvano tekmovanje Gordon-Bennet se je končalo takole:

Prvi je bil poljski zrakoplov »Kosciusko«, ki je preletel 1310 km; drugi poljski balon »Varšava« s 1280 km; tretji poljski balon »Polonia« s 1175 km.

Sedaj pride četrti, belgijski balon »Belgica« s 1160 km; nato peti balon — švicarski »Zürich III« s 1030 km; šesti ameriški s 1010 km; sedmi ita-

lijanski s 1000 km; osmi švicarski z 920 km; de- veti francoski z 900 km; deseti francoski z 890 km.

Šele na 11. mesto je prišel prvi nemški balon »Deutschland« z 828 km; nato je bil 12. ameriški balon z 800 km. Temu je sledil trinajsti zopet nemški balon s 795 km ter 14. nemški s 745 km. Zadnja sta petnajsti belgijski balon s 710 km ter češki »Bratislava« s 300 km.

Na razvalinah velikega cirkusa

Iz Prage poročajo, da se je tamkaj nastanil veliki cirkus Gleich, ki pa je naenkrat doživel strašen finančni polom. Ko je potoval po Češko- slovaškem, je imel velike težave, ker je z davki zaostal in so ga davčne oblasti preganjale z ru- bežnijo. Vodstvo cirkusa je upalo, da si bo cirkus v Pragi opomogel, ker je bilo tam pričakovati ve- likega obiska. Zgodilo pa se je, da je bil obisk v Pragi tako majhen, da niti stroški niso bili kriti. Slednjič so se prestrašili tudi zasebni upniki, ki so dosegli, da je bil zarubljen dnevni izkupiček pri blagajni. Tudi davčna uprava je prišla z zahtevo, naj cirkus plača 250.000 češkoslovaških kron. Vsled tega cirkus ni mogel plačevati niti svojih artistov, niti ni mogel več kupiti krme za živali. Skupni dolg cirkusa znaša 2 milijona češkoslovaških kron. Med upniki je tudi tvrdka iz Kölna, ki je cirkusu dobavila ogromni platneni šotor, neka berlinska tvrdka pa se je zavarovala s tem, da je zarubila 50 konj in traktorjev.

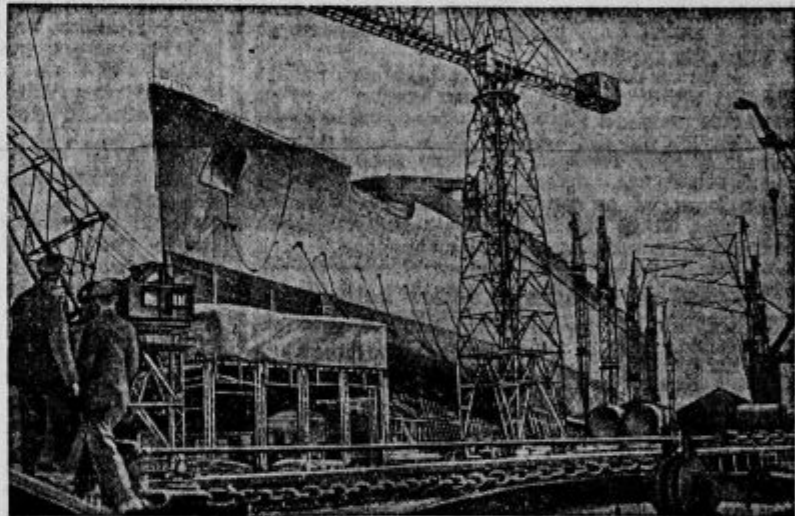
Del živali še ni plačan. Živalski vrt v Stellingu na Nemskem je cirkusu odstopil velik del živali,

a si je pridržal lastninsko pravico, dokler ne bodo plačane. Z zasebnimi upniki bi bila poravnava še nekoliko mogoča, toda vprašanje je, ali bodo če- škoslovaške davčne oblasti dovolile prehod čez mejo, dokler ne bodo plačani davki. Zato je pri- čakovati, da bo veliki cirkus Gleich razpuščen.

Praski zooški vrt, ki je že ob polomu cir- kusa Kludskega moral prevzeti njegovo meneža- rijo, se zanima tudi za Gleichove živali. Ker cir- kus nima nobenih sredstev, da bi prehranil živali, je stroške krmljenja prevzelo praško društvo za varstvo živali.

Največji parnik sveta

Največji parnik sveta. — Dne 26. sept. so spustili v angleški ladjedelnici Clydebank pri Glasgowu v morje orjaški angleški parnik, ki bo imel 73000 ton

Preganjanje katoličanov v Mehiki

Mehikanski sovražniki katoliške cerkve hočejo z vsemi silami zatreti Cerkev. Določili so, da mora v vsakem večjem kraju biti le omejeno število du- hovníkov; 3 duhovniki na 85.000 duš. Sedaj pa angleški list »Daily Express« poroča iz mehiške

države Campeche, da so tam vpeljali postavo, ki hoče na vsak način ubiti vpliv katoliške cerkve. Med drugim postava zahteva, da se morajo vsi katoliški duhovniki oženiti, sicer jim država ne bo pustila dekovati.

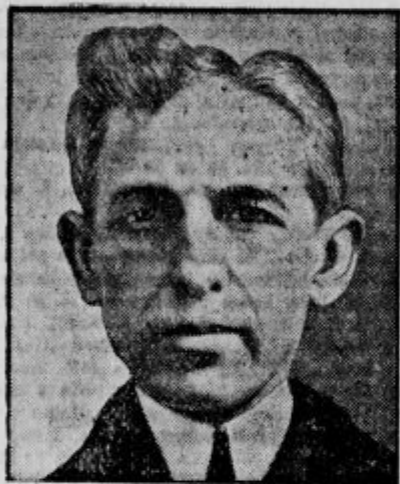
Morska kača najdena

Iz Londona poročajo: Orjaška kača, ki se je prikazala v Suesu in je dolge mesece razburjala ne le Anglijo, ampak ves svet, je sedaj najdena. Ni sicer kaka »morska kača«, kakor so trdili v svoji razburjeni fantaziji, pač pa je deset čevljev dolga kača, ki se imenuje »python«. Našli so jo na bregu vso otrplo. Za kačo se je zavzel afriški krotilec kač ter jo spravil v zooški vrt v Hasting- su. Tam so pythona okopali v vroči vodi, nakar je

oživel in se za prvo silo pokrepčal z 10 podganami. Tako je sedaj rešena uganka morake pošasti v Suesu. Sedaj hočejo pa preiskati še globočino jezera Loch-Ness. Američan Williamson je prišel v Liverpool z vso potapljaško opremo ter z vsemi aparati, ki so potrebni za fotografiranje pod vodo. Williamson, ki je strokovnjak za podvodna raz- iskavanja in fotografiranja, hoče obresti dno vsega jezera Loch-Ness.

Z avtomobilom na Veliki Klek

Avtomobilska cesta na Veliki Klek. Škof Felze je blagoslovil na novo zgrajeno avtomobilsko ce- sto na Veliki Klek (Gross- Glockner). Pri blagoslo- vitvi sta bila navzoča av- strijski predsednik Miklas in kancler dr. Schuschnigg. Cesta vodi 2571 m visoko

Noblovo nagrado za mir bo najbrž dobil dr. Mello Franco, bivši zunanji minister Brazilije, ki je uspe- šno posredoval v nevarnem sporu med Kolumbijo in Peru

Konec Vikingov na Grönlandij

Iz stare zgodovine te skrivnostne dežele

Preiskava srednjeveške zgodovine Grönlandije je zopet dala nekaj zanimivih podatkov. Danski zgodovinar dr. Mathiasen se je meseca julija mudil na »letovišču« v tej polarni in ledeni po- krajini. Mesec julij pa je tudi v teh krajih pri- merno gorak, in zeleni travniki ob tem času krase ledeno deželo. Ko se je učenjak dr. Mathiasen sedaj septembra vrnil v Kopenhagen, je sporočil zanimive izsledke. Že deset let se ta učenjak peča z zgodovino Eskimov v srednjem veku. Tudi le- tošnje poletje je izkopal v Grönlandiji ter do- gnal, da so najstarejša naselja Eskimov v Grön- landiji iz 14. in 15. stoletja. V tistih časih pa so tam še živele stare naselbine nordijskih Vikingov, potomcev junaškega Erika Rdečega, ki so iz aka- ndinavskih krajev šli iskat in odkrivati nove zemlje. Preiskava doselej ni mogla dognati, ali so naselbine Vikingov uničile spremenjene razmere podnebja, ki jim je sledila huda lakota, ali pa bojni napadi Eskimov, ki so prihajali iz severnih ledenih krajev.

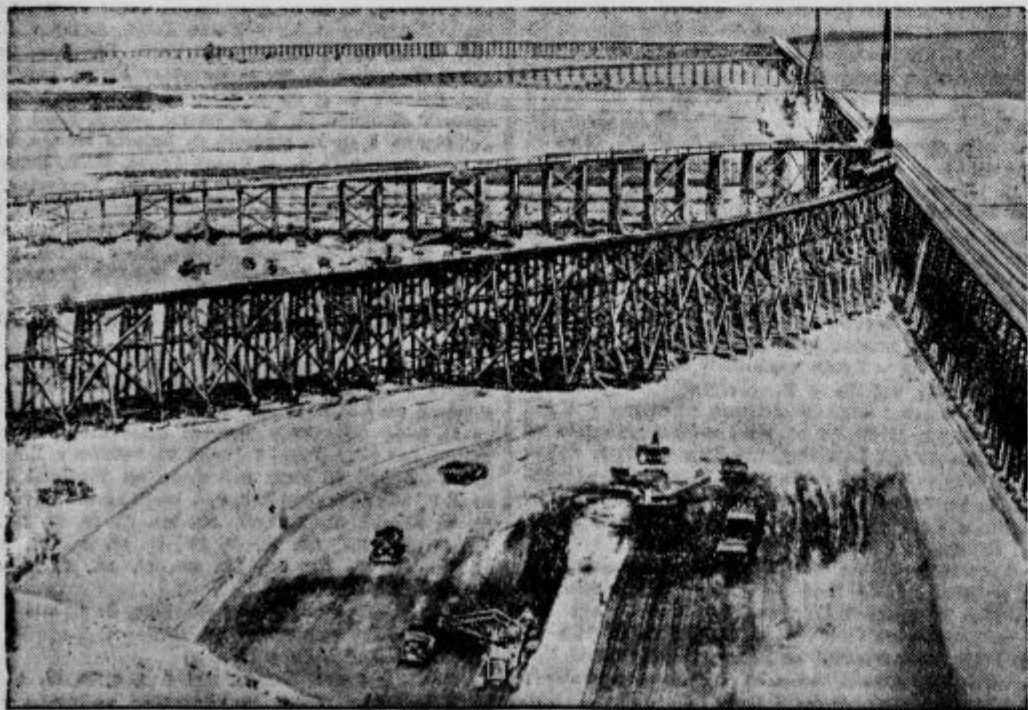
Letošnja izkopavanja pa so vsekakor dokazala, da so Eskimi prirejali roparske pohode proti kme- tijskim naseljem evropskih Vikingov. Dr. Mathias-

sen je izkopal in odkril več srednjeveških eskim- skih selišč. V njih je našel razne stvari, katere so Eskimi Vikingom uplenili, med drugimi tudi cer- kveni zvon, razne kamne s tedanjo vikinško pi- savo v runah in železno orodje.

O predzgodovini Eskimov pa so izkopavanja pokazala, da so Eskimi v tistih časih prav tako ži- veli, kakor žive dandanes. Ekspedicija je v nekem grobu našla štiri eskimske mumije s kožuho- vino, orožjem in popolno opremo za lov. Vse to je bilo docela enako sedanjim eskimski obleki, njihovu orožju in loveckemu orodju.

Danski učenjak dr. Laue Koch pa je pre- iskoval Grönlandijo z naravnopisne strani. Dognal je, da so ognjeniki na Škotskem, Islandskem, na Spitzbergih in v Grönlandiji v zvezi med seboj. V ledenikih notranje Grönlandije je dr. Koch od- kril več doselej neznanih ognjenikov. Odkril je tudi v kamenju oddis pol metra dolgega okostja neke živali, ki je podobna »širinožati ribici«. Ta žival je vsekakor nekako vmeeno bitje med ribo in sesavcem. Ze lansko leto so na Grönlandiji našli nekaj podobnega.

Orjaški jez v Ameriki

Orjaški jez grade čez reko Missouri v Ameriki, v državi Montana blizu Forta Peck. Ko bo jez do- končan, bo dolg 6,5 km ter bo največji na svetu. Za dovoz materiala za nasipanje so zgradili po- sebne mostove. Po teh mostovih prevažajo tudi debela debla, ki bodo držala ogromni nasip. Jez bo na dnu strani mostov, ki jih vidimo na podobi

Gospodarstvo

Zaposlenost v avgustu

(Po statistiki OUZD-a v Ljubljani.)

Tekstilna industrija še vedno prednjači v konjunkturalnem naraščanju. Vendar je opaziti, da letni diferenciali še nekoliko poje; v juniju je znašal +2725, v juliju +2546, v avgustu pa samo še +2248. Najbrže bo ta oslabitev letnega diferenciala trajna, ker je tekstilna industrija dosegla že takorekto vrhlovisno od nekdanjih 5000 zaposlenec na okroglo 13.000 zaposlenec. — Gozdnogazarska industrija še vedno precej narašča. Letni prirastek znaša +686 zavarovancev ali okroglo +11%. Ostale industrije ne izkazujejo niti pomembnejšega absolutnega napredovanja niti nazadovanja.

Sezija je dosegla nekako svoj maksimum. Od julija do avgusta niso posamezne industrije niti pomembnejše napredovale, niti pomembnejše nazadovale.

Stanje posameznih industrij z zadnjimi enoletnimi oziroma enomesečnimi spremembami je razvidno iz sledeče tabele (prve številke pomenijo stanje v avgustu 1934, druge prirast in tretje odpad od avgusta 1933, absolutno v odstotkih):

Industrija papirja	1.969	+ 131	+ 7.13%
Tekstilna industrija	12.910	+ 2248	+ 21.08%
Gozdnogazarska ind.	6.893	+ 686	+ 11.05%
Trgovina	3.819	+ 447	+ 13.26%
Ind. kamenja in zemlje	4.476	+ 279	+ 6.05%
Kemična industrija	1.814	+ 249	+ 15.91%
Občinski obrati	4.587	+ 204	+ 14.75%
Obladal. ind. in čiščenje	3.947	+ 150	+ 3.95%

Vino v steklenicah

Mnogi pivci ne vedo, da se vino v steklenicah drži le tedaj čisto in neizpremenjeno po barvi in okusu, ako je prej v sodu popolnoma dozorelo ali z drugimi besedami: ako je postalo tako, da ga niti zrak niti toplota ne izpremeni. Kletar pravi takemu vinu, da je izšlo. Ker je treba vino več časa šolati, sledi iz tega, da je le staro vino sposobno za napolnjevanje v steklenice. Dandanašnji, ko se je vse na svetu izpremenilo, sicer ne velja več pregovor: Staro vino in stari prijatelj so najboljši. Nekdaj so vinski sladostniki, tako zvali Weinbeiserji z ustinami kar tleskali od veselja, ako so dobili kapljico starine na jezik, a danes je moda, kateri se klanja ves svet, tudi okus vinskih pivcev izpremenila — starino le malokateri pivci obhajajo. Da, zgodilo se je celo, da se je kupec v kleti, ki je poskušal starino, obrnil proč od sode, v katerem je bila starina, toliko da ni rekel: »Fej, vino ima okus starine!«

Ker je staro vino izgubilo na vrednosti, zato tudi krčmarji starine ne natakajo več v toliko meri v steklenice ali buteljke, kakor se je to godilo svoj čas. Ako kaka vesela družba zahteva v gostilni buteljke, napolni krčmar navadno sproti steklenice z dobrim vinom in jih postavi pred pivce, ki so tudi s tako potrebo zadovoljni, ako je vino v resnici dobro. Poljške je dobro sproti v buteljke napolnjeno vino kakor pa starina, ki še ni dosegla steklenične zrelosti in se je tekom ležanja v kleti skalila in postala morda.

Slabo ali šibko vino se navadno ne shranjuje v steklenicah, močno, t. j. alkoholno vino pa rabi čisto po 5—6, da celo do 10 let, preden postane sposobno za steklenice. Zgodnje velja zlasti za vina iz ormoško-ljutomerskih gor. Tudi pekrčan spada v to vrsto vin.

Nič ni bolj neprijetnega kakor pa to, ako opazi hišni gospodar, ki si je nabavil pri vinogradniku ali vinskem trgovcu za posebne prilikožnosti sodek vina ter ga pretolič povsem čistega v steklenice, pa torej opazi, da se mu je vino v steklenicah začelo kaliti ali postajati motno ali megleno. V takih slučajih ne preostaja drugega, kakor da dotičnik odpre po vrsti vse steklenice ter jih pretolič znova v sod, kjer to vino potem dalje »šola«, to je pretaka tako dolgo, da se nepotrebne beljakovine in črnolesne snovi, ki so vzrok, da se je vino skalilo, spravijo iz vina. Iz tega sledi, da ne kaže mladih vin, ki še niso dosegle zrelosti ali stanovitnosti — četudi so na videz čista in svetla — nikoli shranjevati v steklenicah. Rajši imeti vino v manjših sodekih na pipi. Iz takih se nataka vedno čisto vino dotlej, dokler ne pride iz pipe meglena tekočina, del gošče ali polege, to je one snovi, ki bi mu sicer v steklenicah pri daljšem ležanju vse vino skalila. Kajpada: sodek ne sme ostati predolgo na pipi, ker izgubi vino na svežosti in sploh na dobroti. Zlasti je treba paziti na to, da ne pustimo vehe, t. j. odprtine zgoraj na sodu, odprte. V takih slučajih se naredi pri lahkini vinih zgoraj neka belkasta kožica, tako zvali kam ali pa se naseli na površju octove glivice, ki izpremeni vino polagoma v kis ali ocat — skratka: vino se pokvari. A.K.—i.

Poraba začasnih vezanih dinarjev za izvoz blaga. G. finančni minister je odredil, da se smejo izjemno od predpisov deviznega pravilnika porabljati začasno vezani dinarji še pri izvozu sledečih predmetov: vse vrste zdravil, rastlin, suha čreva, perje perutnine, ribje konzerve, kadulje, lipov cvet, rožmarinovo listje, rožmarinovo olje, kaduljino olje, suhe višnje, suhe gobe, orehi, vino, žganje in likerji ter sodarske doge.

Iz Prizada. Na podlagi odloka ministra za trgovino in industrijo je bil razrešen dolžnost član uprav. odbora Privilegirane izvozne družbe Slovenec g. dr. Avgust Pavlič, inspektor trgovinskega ministrstva, in na njegovo mesto postavljen Radoslav Ilič, tudi inspektor ministrstva za trgovino in industrijo.

Nov list. Zveza avtobusnih podjetij kr. Jugoslavije je začela izdajati svoj mesečnik pod naslovom Glasnik Zveze avtobusnih podjetij.

Zveza narodov o svetovnem gospodarstvu. Iz najnovejšega poročila Zveze narodov o svetovnem gospodarstvu je posneti, da zaposlenost stalno in vidno narašča v skoraj vseh državah. Skupna vrednost svetovne trgovine, izražena v zlatu se je nekoliko ustalila. Znakov, da se bo začelo zopet plasiranje kapitala, je bilo v nekaterih državah dosti. Perspektive za bodočo so v splošnem problematične zlasti zaradi negotovega političnega razvoja tako zlasti v USA in Nemčiji.

Sporazum mednarodne radijske industrije. — Nemški in holandski listi poročajo, da je prišlo med tvornicami Philips, Telefunken in Tungsram do sporazuma o žarnicah. Podrobnosti še niso znane. Sporazumu se niso pridružili angleški izdelovalci radijskih žarnic.

Društvo za ceste. Združenje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov je sklenilo začeti živahno akcijo za ustanovitev društev za ceste v vsej državi. Osnovano je že društvo za ceste za savsko banovino, ki bo osnovalo po vsej banovini okoli 16—20 sekcij in okoli 130 podružnic. Namen društva je poživiti zanimanje za ceste v državi. Podobna akcija je v teku tudi v Sloveniji.

Hišna služinčad	8.189	+ 147	+ 1.83%
Gradnja železn. cest in vodnih zgradb	2.931	+ 129	+ 4.60%
Gostilne, kav. in krčme	3.624	+ 113	+ 3.22%
Industrija kože in gume	1.674	+ 75	+ 4.69%
Gradnje prevoz. sredst.	332	+ 73	+ 28.19%
Higijena	1.842	+ 71	+ 4.01%
Industrija hrane in pij.	3.629	+ 70	+ 1.97%
Javni promet	593	+ 63	+ 11.87%
Gledališča, svob. pokl. raznol.	1.129	+ 27	+ 2.45%
Graf. industrija	1.128	+ 21	+ 1.90%
Rudarstvo	9	+ 6	+ 200.0%
Centr. za proizv. sile in preskrba z vodo	492	+ 12	+ 2.38%
Den. zavar. zav. sam. pis.	515	+ 15	+ 2.83%
Ind. za pred. lesa in rez.	3.424	+ 41	+ 1.18%
Tobačna industrija	887	+ 58	+ 6.14%
Gradnja nadzemlj. vis. gr.	5.172	+ 88	+ 1.67%
Zasebna prom. podjetja	740	+ 98	+ 11.69%
Predlov. kože in surog.	2.739	+ 207	+ 7.03%
Kovinska industrija	6.046	+ 242	+ 3.85%
Poljedelstvo	549	+ 368	+ 10.13%
Skupaj	83.059	+ 4060	+ 5.14%

Izkazani letni padec poljedelskih delavcev v višini 368 zavarovancev je samo fiktiven. Z okrožnico SUZOR-a br. 4928/34 se namreč vlagati pri mlaticih od leta 1934 dalje ne zavarujejo več poimensko, ampak samo kolektivno. Kolektivni zavarovanci pa niso zapopadeni v gornjih številkah.

Borza

Dne 28. septembra.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Curiha, Pariza in Prage. Narasli so Berlin, London in New York, dočim so popustili Amsterdam, Bruselj in Trst.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling popustil v Ljubljani na 8.42—8.52, v Zagrebu na 8.31—8.41, v Beogradu na 8.34—8.44. Grški boni v Zagrebu 28.77—29.47. Španska peseta v Zagrebu 5.475 bl. — Angleški funt je v Zagrebu narasel na 226.20 do 227.80. Budimpešta v Beogradu 9.90—10.

Ljubljana. Amsterdam 2302.63—2313.99, Berlin 1357.91—1368.71, Bruselj 793.57—797.51, London 166.80—168.40, Curih 1108.35—1113.85, New York 3337.44—3365.70, Pariz 223.93—225.05, Praga 141.45 do 142.31, Trst 290.79—293.19.

Curih. Pariz 20.205, London 15.11, New York 303.875, Bruselj 71.575, Milan 26.275, Madrid 41.875, Amsterdam 207.80, Berlin 122.75, Dunaj 72.72 (57), Stockholm 77.90, Oslo 75.90, Kopenhagen 67.45, Praga 12.77, Varšava 57.92, Atene 2.91, Carigrad 2.48, Bukarešta 3.05, Buenos-Aires 0.7975.

Vrednostni papirji

Tendence je bila tudi danes živahna, vendar posebnih izprememb v tečajih ni bilo. Edino begliške obveznice so se po večeršnjem prehodnem padcu znatno popravile. Promet je bil srednji.

Ljubljana. 7% inv. pos. 71—72, agrarji 40—41, vojna škoda 354—350, begl. obv. 58—59, 8% Bler. pos. 64—66, 7% Bler. pos. 56—57, 7% pos. Drž. hip. bank 68—69.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 72—72.50 (72, 72.50), agrarji 40.50—41.50, vojna škoda 354 do 356 (356, 357) 10. in 11. 357 den., 12. 357.50 do 359 (358.50, 360), 6% begl. obv. 59.50—60.50, 8% Bler. pos. 68.50 bl., 7% Bler. pos. 56.75—57.50, — Delnice: Nar. banka 4000 den., Priv. agr. banka 214 den., Osj. sladk. tov. 120—130, Bečkerek sladk. tov. 750 bl., Osj. livarna 135 bl., Impeks 50 den., Trboveljska 87—90.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 71.25—72 (71.50), vojna škoda 354—355 (354.50, 351.50), 12. 358—359 (356.50), 6% begl. obv. 60.50—61 (60.75), 12. 61—61.50, 7% Bler. pos. 57—57.50 (57). Delnice: Nar. banka 4120—4135, Priv. agr. banka 215 do 217 (216, 215).

Fizol

Cene fizola so čvrste, ter se pričakuje v prihodnjih dneh zboljšanje cene ribničana, ker se z današnjim dnem prične uvoz v Francijo. Povpraševanje za to vrsto fizola je tudi iz drugih držav zelo živahno ter se je izvozila že precejšnja količina. Za dobro prebrano blago dobi producent od 2.05 do 2.15 Din za kg, medtem, ko se slabo blago sploh ne prevzema. V nekaterih krajih imajo skoraj vse blago že v rokah izvoznikov, ponekod pa je še blago pri producentih, ker ga držijo nazaj, pričakuje višje cene.

Za beli banaški fizol je cena celo čvrsta, ter notira danes 195 Din do 200 Din za 100 kg franko Postojna transito.

Sport

Pred veliko nogometno borbo

ASK Primorje—SK Ilirija — jutri ob 16 na Primorju

Jutri ob 16 se srečata v viteški nogometni borbi naša vodilna kluba. Glede važnosti te tekme omenjamo samo sledeče: Primorju gre za prvo mesto, Iliriji za važno tretje mesto v zagrebški skupini.

Srečanja med Primorjem in Ilirijo pomenijo vedno višek sportske sezone. Zato ni čudno, če vlada za nedeljsko tekmo ogromno zanimanje. Posebno mnogo posetnikov je prijavljenih iz naše province, ki z velikim zanimanjem spremljajo potek borb v skupinah za državno prvenstvo.

Borba v nedeljo bo huda. Prav zaradi tega imamo samo eno željo: Igrajte fair, pokažite, da ste pravi sportniki! Na ta način boste sebi in sportnemu gibanju več koristili kot z zmago, pridobljeno s surovostjo.

Tekma se bo odigrala ob vsakem vremenu na igrišču Primorja ob 16 z zanimivo predtekmo. — Sodnik g. Petković iz Beograda.

ASK Primorje (uprava igrišča). Opozorjamo članstvo, kakor tudi ostale enjene obiskovalce ligine tekme Ilirija—Primorje, da nima nihče dostopa na tribuno brez tribunske vstopnice. Izvzeto je predsedstvo LNP, sekcijski zbori nogometnih sodnikov, po an poročevalce dnevnikov „Slovenec“ in „Jutro“, ter predsedstva obeh tekmovalnih klubov Ilirije in Primorja.

15 letnica ŽSK Hermesa

Te dni praznuje agilni železničarski sportni klub Hermesa svojo petnajstletnico, ki jo proslavi z velikimi sportnimi prireditvami. Danes in jutri se vrši v areni Narodnega doma

table tenis-turnir

6. in 7. oktobra 1934 se vrše

nogometne tekme

ljubljanskih prvorazrednih klubov na igrišču jubila. Dne 14. oktobra bo slavnostni občni zbor in medklubske

moto in kolesarske dirke.

O tej proslavi in prireditvah, ki se vrše o prihodnji tečaj jubileja, bomo še točneje poročali.

Table tenis turnir

Danes in jutri v areni Narodnega doma

Uvod v proslavo klubske 15-letnice priredi table tenis sekcija s turnirjem, na katerem bodo sodelovali vsi klubi, ki v tej panogi sporta kaj pomenijo. Poleg jubilara so prijavili svojo udeležbo še SK Ilirija, ki bo tudi najglavnejši konkurent za prva mesta, še SK Reka in SK Korotan iz Ljubljane, dalje SK Jugoslavija iz Celja, Gradjanski iz Karlova in zagrebški Makabi. Zasedba v vseh disciplinah bo rekordna, tako bo v singlu gospodov sodelovalo cca. 50 igralcev, v singlu dam pa 15 igralk. Česar doslej še ni bilo na nobenem turnirju v Ljubljani in tudi ne v državi. Turnir se prične danes ob 15. nadaljuje pa se jutri ob 9 in ob 18 do konca. Najzanimivejše partije bodo v finalu. — Vabimo vse sportno občinstvo, da v čim večjem številu posesti ta uvod v slavnostna dni ŽSK Hermesa in s tem podpre njegova idealna stremjenja. Cene so propagandne, zelo minimalne. Dljaki za vse 5 Din. — Klubi in njih igralci se opozarjajo, da vsak dan tekmovalna točno na mestu. Kogar ne bo 15 minut po klicanju, bo brespogojno črtan.

Grafika—Svoboda

Prvenstvene tekme so vedno zanimive, ker pri teh tekмах tekmujoča kluba v borbi za točke in boljše mesta v tabeli dasta iz sebe vse, kar znata. Taka zanimiva tekma bo jutri ob desetih na Primorju med SK Grafiko in SK Svobodo. Teorētčno ima prednost vsakor boljše Grafika, toda žoga je okrogla in tudi Svobodaši žele točke in si jih bodo tudi hoteli priboriti. Zato ne zamudite prilike in si ogledite tekmo, h kateri bo vstopnina minimalna.

Sloga—Reka

Jutri dopoldne pomerita svoje znanje na igrišču Reke gori imenovana kluba v borbi za točke. Igra bo zanimiva, saj imata oba kluba sloves, da igrata lep nogomet. Reka, tehnično dobro izbalansirano moštvo, in Sloga, ki bo žele prišla do prave valjave, ko se vrga, bosta vsakakor nudili lep nogomet. Gotovo ni pristranosti, če trdimo, da bo to najbolj zanimiva točka jutrišnjega kola. Za normalen potek igre bo seveda morala poskrbeti LNP; ne gre namreč, da bi igro vodil drug sodnik, kakor sta se pa kluba spoznavala.

Jadrán—Korotan

Za jutrišnje srečanje med imenovanimi rivaloma vlada veliko zanimanje, ker bosta oba kluba nastopila z najboljšimi močmi. Po manj uspelem startu v prvenstvenem tekmovalju, je Jadran izvedel pregručasto moštvo, tako, da obstoji upanje, da prijatelji kluba ne bodo odšli razočarani z igrišča. SK Korotan, ki ima sedaj že 4 točke, bo skušal utrditi vodstvo v tabeli. Tekma bo jutri ob 10 na igrišču Jadrana v Koteljci. Vstopnina minimalna.

Slavija—Mladika

V okviru prvenstvenih tekem se srečata jutri ob 10 na stadionu SK Mladika in Kodeljevem SK Slavija in SK Mladika. Mladika nastopa letos prvičkrat v pr-

venstvenih tekmah, saj je bila žele to jesen verificirana. Ker pa je preteklo nedeljo proti vsakemu pričakovanju premagala SK Svobodo z rezultatom 1:0, vlada nemalo zanimanja, kakšen bo potek in rezultat jutrišnje tekme. Nizka vstopnina na igrišču Mladike omogoča pristopom obeh rivalov in drugim prijateljem nogometa, da se samorejo v velikem številu tekme udeležiti.

Sport v Celju

Dvornate Maribor—Celje. Za sodelovanje so naproseni sledeči sodniki: Plankl, Krell, Vebor, Vebie, Clnke, Dobrajc, Diehl, Možina, Zdravce, Močan, Leban, Čremožnik, Vask klub postavi po tri reditelje. Atletje, ki nastopijo, gg. sodniki in odredjeni reditelji morajo biti na mestu pol ure pred startom.

Nedeljski nogomet. Jutri ob 16 bo na Glaziji prvenstvena prvorazredna nogometna tekma med ŽSK Hermesom in SK Celjem. — SK Atletik igra v Soštani drugorazredno prvenstveno tekmo s SK Soštanjem.

ŽSK Hermesa (nogometna sekcija). Postava moštva, ki odstopuje v nedeljo v Celje na odigranje prvenstvene tekme s SK Celjem, je razvidna v sledeči knjižici pri Kočarju. Odhod iz Ljubljane bo z avtobusom jutri ob 11.30. Vsi določeni igralci morajo biti točno ob 11 na dvorišču tovarne „Spectrum“ v Šiški. Igralec Čebotin, Ferjan in Klančnik se morajo sigurno javiti. Predvsem se prosi Čebotin, da je pravočasno v Ljubljani. Moko se obvešča, da igra pri moštvi, ki gostuje v Radovljici, zaradi česar naj počaka v Radovljici.

SK Vrhnik priredi jutri brzoturnir, združen z otvoritvijo igrišča. Na brzoturnirju bodo poleg domačega moštva sodelovali še SK Jugoslavija iz Ljubljane, SK Logatec in SK Slivnica iz Cirknice. Ob 13.30 bo spremlni na igrišču, nato otvoritev. Po tekmah bo v gostilni pri Jurcu domača zabava s srečelovom. Vabijo se ljubitelji in prijatelji sporta.

Ptuj—Concordia 16:2 (9:0). V nedeljo, 28. septembra so imeli Ptujčani v gosteh državnega hazenskega prvaka Concordijo, ki je nekompletna odpravila domačo agilno družino z visokim rezultatom 16:2. Concordija je predvoda slajno kombinacijsko igro in je v polni meri opravičila sloves, ki ga uživa doma in na tujem. S svojo igro je dokazala, da upravičeno nosi že dolga leta naslov državnega prvaka. Ptujsko občinstvo, ki pa je bilo žal malokolično, je navdušila, kakor je ni navdušila še nobena zunanja družina. Tekmo je dobro in objektivno vodil g. Versek.

Naznanila

Ljubljana

1. Privatni učni tečaji v Delavski zbornici. Za vpis v začetniške tečaje nemščine je že skrajni čas, le kdor že kaj zna, vstopi lahko tudi med letom. Za pozno zaposlene je zadnja ura ob pol 31, za učence, ki hodijo popoldne v šolo, je ponk dopolne. Informacije: Glavni vhod, desno, ob pol 19, iz Čopove ceste, zadnja veža, ob 14.

1. Steg planink kraljice Alenčice v Ljubljani javlja, da bo redna letna skupščina v nedeljo, 30. t. m. v Zelenu dvorani Uniona. Uprava stega vljudo vabi starše in prijatelje skavtstva.

1. Slovensko planinsko društvo priredi kakor prejšnja leta tudi v zimski sezoni od oktobra 1934 do marca 1935 vsek mesec predavanje. Na sporedu je predavanje dr. Tume Henrika »O italijanskem delu Julijskih Alp«; dr. Brileja: »Ture po Olimpu«; Marko Doboljakove: »Plezalne ture v naših Alpah«; prof. Petkovska »O planinski flori«; prof. Meessela iz Skoplja: »Ekskurzije po Prepihi in Ohridu«. Spored se eventualno še spreminja.

1. Kino Kodeljevo. Danes ob 20 dvojni spored: »Dva stroti« in »V imenu zakona«.

1. Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20.

Drugi kraji

Litija. Sadržarsko podružnica Litija-Smartin priredi v nedeljo, 30. septembra in ponedeljek, na sedanji dan, v litijski narodni šoli razstavo sadja, dalij in kaktov. Otvoritev s predavanjem sadjarkega strokovnjaka g. Kafola iz Ljubljane bo v nedeljo po prvi sveti maši.

Cerkevni vesnik

Notranja kongregacija gospodičen pri uršulinah v Ljubljani ima svoj redni mesečni shod v nedeljo, 30. septembra, ob pol 3 popoldne. Pridite vse in točno! — Voditelj.

Praznik sv. Male Terezije bodo na Selu pri Ljubljani letos obhajali tako-le: 2. oktobra ob 16 govora, blagoslovljenje rož in pete litanije z blagoslovom. — 3. oktobra, na god sv. Male Terezije, bo ob 4.30 tih sv. maša pred izpostavljenim Najsvetjšim. Ob 5.30 slovesna sveta maša Nato več sv. maš. Ob 16. govora, blagoslovljenje rož in pete litanije z blagoslovom. — Pridite! Rože začeljeno so že razvešene!

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA (Začetek ob 20)

Sobota, 29. septembra: Orlić. Premiera. Izven. Nedelja, 30. septembra: Gugalnica. Premiera. Izven. Ponedeljek, 1. oktobra: Zaprt.

OPERA (Začetek ob 20)

Sobota, 29. septembra ob 15: Manon. Dijaška predstava po globoko znanih esah od 5 do 15 Din. Izven. Nedelja, 30. septembra: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven. Ponedeljek, 1. oktobra: Zaprt.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 2. oktobra ob 20: Hamlet. Otvoritvena predstava. Izven. Sreda, 3. oktobra: Zaprt. Četrtek, 4. oktobra ob 20: Hlapci. Prvič.

DANES OB 4.10 POPOLDNE JE V SANATORIJU ŠLAJMARJEV DOM IZDIHNIL SVOJO PLEMENITO DUŠO, POKREPČAN S SV. ZAKRAMENTI, NAŠ DRAGI IN DOBRI TOVARIŠ, UREDNIK „SLOVENCA“, GOSPOD

LOJZE GOLOBIČ

NA ZADNJI ZEMELJSKI POTI GA BOMO SPREMILI V PONEDELJEK, 1. OKTOBRA OB POL 3 POPOLDNE IZPRED MRTVAŠNICE SPLOŠNE BOLNIŠNICE NA POKOPALIŠČE K SV. KRIŽU MOLIMO ZA POKOJ NJEGOVE DUŠE!

LASTNIŠTVO IN UREDNIŠTVO „SLOVENCA“

Nogavice - rokavice

**kompletne potrebščine
za krojače in šivilje,
nadaje
bogata zaloga žepnih roboev,
toaletnih potrebščin, kravat,
vsakovrstnega modnega blaga
itd., po**

najnižjih cenah
pri trvdki

Josip Petelinc, Ljubljana
na vodo (blizu Prešernovega spomenika)

Laške orehe za Nemčijo

večje množine, kupim. — Ernst Naumann, Essen,
veletrgovina s sadjem, Rheinischestr. No. 48.

KUBANY-JEV MATE ČAJ

hrani ter krepi živce in mišice. Pospešuje prebavo, dela apetit, regulira delovanje srca in ledvic. Kdor ga redno pije, se mu ni bati ne gubne ne revme. Dobi se v vseh lekarnah v originalnih zavojih po Din 15.—, ali pri zastopstvu: Lekarna Mr. Milivoj Leustek, Ljubljana, Realska c. 1, ako pošljete vnaprej Din 15.—, Sportniki, turisti, lovci, nogometaši: pijte ga redno!

PRI HRIPI, INFLUENCI IN PREHLADU

se priporoča navadno tudi masaža; za masažo je dobra »Alga«. Pri hripi, influenci, prehladu namočite krpo z »Algo« in nalahno masirajte bolniku prsa, hrbet, roke, noge, vrat in čelo. Masaža z »Algo« ublažuje bolečine, krepi in osvežava bolnika. Po masaži nastopi mirno in zdravo spanje.

»Alga« se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 1 steklenica 14 Din.
(Reg. S. br. 18117/32).

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast CLAVEN. — Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča **M. Hrnjak, lekarnar, Sisak**. Zaščitni znak Varujte se potvorbi!

STARŠEMI

Za rodbinske člane, ki so blede barve obraza, slabih živcev in brez teka, »Energina« za jahanje krvi, živcev in teka. Odraslim 3 likerske kozarčke na dan. Otrokom 3 male žličke na dan.

»Energina« se dobi v vseh lekarnah v polilitrskih steklenicah. Steklenica 35 Din.
Reg. S. br. 4787/32.

HAVALA. Za premnože dokaze

iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob bridki izgubi našega srčno ljubljenega očeta, starega očeta, brata, strica, svaka in tasta, gospoda

FRANC MODRIJANA

davčnega upravnika v pokoju

kakor za poklonjene vence in za nad vse čaščeče spremstvo, se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Maja zadušnica se bo brala v ponedeljek 1. okt. ob 8 v stolnici sv. Nikolaja. Ljubljana, 29. septembra 1934.

ZALUJOČI OSTALI.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; šentlavinjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računata enokolonjska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo**Žagar in mlinar**

oženjen, samostojen delavec, zmožen vseh popravil, tudi polnoarmenika, želi nameščenja. — Jože Kraševac, Vrhnika št. 23, p. Stari trg pri Rakeku. (a)

Vajenci**Vajenca**

za kovinotiskarsko obrt sprejme Josip Otorepec, Ljubljana, Za Gradom 9.

Denar**Posojila**

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10 in Aleksandrova cesta 4-11.

Bančne vloge, akcije

kupuje, prodaja, lombardira najsolidnejše: St. Prznig, Zagreb, Varšavska ulica 6, telefon 28-33.

Hranilne knjižice

Mestne hranilnice Ljubljanske do zneska 12.000 Din — kupim. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Nujno« št. 1211. (d)

Hranilna knjižica

Ljudske posojilnice v Celju za 70.000 Din — se prodaja za primerno gotovino. Ponudbe in pogoji upravi »Slov.« št. 11234.

Vlogo 4000 Din

Kmetstva, Ljubljana, prodam. Ponudbe pod »Prepis« št. 11224 upr. »Slov.«

Pouk**Vpisovanje**

za večerni, nedeljski, tromesečni gospodinjstvo-kuharski tečaj bo na dr. Krekovi gospodinjstvi šoli, Ljubljana VII. 1. in 2. oktobra. (u)

Kdo te najbolj pripravi za pisarniško delo?

Tečaj za stenotipistke

Pouk v strojepisju, stenografiji, knjigovodstvu, trgovskem računstvu, reklamirani, se odpre dne 2. oktobra. Šolnine mesečno 120 Din. Revni popust. Dnevni in večerni tečaji. — Trgovski učni zavod v Ljubljani, Kongresni trg 2-11. (u)

Nemščina

v Delavski zbornici: za odrasle, šolsko mladino in deco. Vpisovanje v višje tečaje tudi med letom, za začetnike pa je zadnji čas. Informacije: glavni vhod, desno, ob pol 19, iz Čopove ceste zadnja veža, ob 14. (u)

Citre in gosli

poučujem. Ura samo 5 D. Prijaviti se v gostilni »Podgrajska klet«, Mestni trg 13. (u)

Stanovanja**Stanovanje**

2 sobi s pritlikinami se odda s 1. oktobrom. — Vprašati: Stari trg 15, na dvorišču. (e)

Stanovanje

obstoječe iz 1 sobe in kuhinje, se odda za mesec november. Polzve se pri hišnici Vošnjakova 4 od 1—3. (e)

Stanovanje

Vsled preselitve se odda takoj dvosobno stanovanje na Glincah, Tržaška cesta 11, v hiši Konzumnega društva. — Mesečna stanarina 450 Din. Vse litve takoj ali novembra.

Prazna soba

se odda takoj na Privozu št. 11, Gostilniški dom. s

Posedstva**Lepa parcela**

ob Tyrševi cesti (Dunajski) — poceni naprodaj. — Poizve se: Stavbenik Mavrič, Ljubljana, telefon 3382. (p)

Hišo s pekarijo

in 1500 m² vrta, prodam. Cena 75.000 Din, potrebna gotovina 15.000 Din; pripravno je za vsako drugo obrt. — Istotam se prodaja dobro zaraščena gozd in dve njivi ob cesti, pripravi tudi za stavbne parcele. Prodajni za hranilne vloge. — Bokali, Medvode. (p)

Kupimo**Suhe čebele**

kranjčev, kupujem po 10 Din kg. Podgorik, Ljubljana, Beethovnova št. 16. (k)

Objave**Izjava!**

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih napravil moj sin Fr. — Ivan Šket, Laško.

Prodamo**Usnjeni suknjiči**

pumparce — najboljši nakup. A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Namizna jabolka

najfinejše vrste, v zabojih 30—40 kg dalje, prodaja »Ekonom«, Kolodvorska 7. (l)

Glinast štedilnik

in zidake prodam. — Fügnerjeva št. 8 (levo). (l)

Med

v pločevinastih posodah razpošilja po povzetju za 75 Din (5 kg) — Antun Milfajt, župnik, Brodjanec, p. Bizovac, Slavonija.

Semensko pšenico

„Prolifik“ zanesljivo kaljivo, skrbno očiščeno, oddaja po nizki ceni trvdka

A. VOLK

Ljubljana
Resljeva cesta 24

Koruza

nova, umetno sušena, zdrava, sposobna za meljavo, se dobi vsako množino po nizki ceni pri trvdki M. Ogrizek, Osijek L. Gunduličeva ulica 60. Vzorec koruze pošljemo na zahtevo. (l)

Emajlirano posodo

nekoliko okrušeno, prodaja po teži tt. Fr. Stupica, železnina, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. (l)

Parkete

kupite najugodnejše direktno od tovarne parketov: Alojzij Kanc, Mengeš. (l)

Zakaj kupujete

falzificirane grenčice za drag denar, ki pri boleznih prebavnih organov odlično deluje domača, cenena, naravna

Jordan grenčica, ki nima falzifikatov. Lastnik Rupp, Belgrad, Kn. Mihajlova št. 16.

Kostanj na drévu

prodam iz velikega gozda pod Rožnikom. — Naslov pod »Domači kostanj« št. 11207 upravi »Slovenca«. (l)

2 železna štedilnika

postelje, omare itd., takoj naprodaj. Kodeljevo, Slomškova 6, od 4—7. (l)

Širite »Slovenca«

4 mesece stari, prodam. — Jakob Novak, Zg. Šiška št. 26. (l)

2 psi

4 mesece stari, prodam. — Jakob Novak, Zg. Šiška št. 26. (l)

Zračna postelja v aktovki

neprecenljiva udobnost za izletnike, planince, smučarje in za vsakogar, ki potrebuje kako posteljo za rezervo.

Prodajo v Ljubljani so prevzele trvdke A. Sinkovec nasl. K. Soss, Mestni trg, Kolb & Predalič, Selenburgova ulica, in Alpina, Tirševa cesta.

Dne 2. oktobra 1934

ob 11¹/₄ uri se vrši na sreskem sodišču v Ljubljani, odd. Va, soba 16

dražba hiše na Glincah št. 8, cesta XV p. Vič-

kat. o. Vič, vl. št. 866

Interesenti najuljudneje vabljani.

Pozor! Otvoritev hotela in restavracije!

Vsem svojim cenj. gostom, odjemalcem in sploh vsem nazn. jam, da sem otvoril v Jurčičevi ulici 7 (poprej Halbwild) novo prenovljeni hotel in restavracijo pod imenom

„NOVI SVET“

Točil bom v povečanem obsegu prvovredna štajerska in dalmatinska vina, vedno sveže pivo iz sodčka ter ostale alkoholne in brezalkoholne pijače. Izvrstna kuhinja bo nudila vedno sveže morske ribe, prvovrstna jedila in razne kuhinjske specialitete. — Tujcem so na razpolago hotelske sobe. — Za solidno in ceneno postrežbo jamčim ter se priporočam za obilen obisk

Josip Povodnik, hotel in restavracija Novi Svet, Jurčičeva 7.

Jugoslov. novinarsko združenje, sekcija Ljubljana, sporoča svojim članom in javnosti žalostno vest, da je umrl po kratki bolezni član novinarske stanovske organizacije, gospod

Lojze Golobič

urednik kulturne rubrike »Slovenca«

Pogreb prerano, v cvetoči dobi 32 let, umrlega tovariša bo v ponedeljek, dne 1. oktobra ob pol 3 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice.

Simpatičnega tovariša ohranimo v blagem spominu!

V Ljubljani, dne 28. septembra 1934.

ODBOR

Zgodilo se je po božji volji, ki se ji globoko pretreseni klanjamo, da nas je danes ob 4.10 popoldne, po kratki bolezni, s sv. zakramenti dobro pripravljen za pot v večnost, zapustil naš srčno dobri mož in zlati očka, brat in zet, gospod

LOJZE GOLOBIČ

UREDNIK »SLOVENCA«

Zadnjič se poslovimo od njegovih telesnih ostankov v ponedeljek, dne 1. oktobra ob pol 3 popoldne pred mrtvašnico splošne bolnišnice, odkoder spremimo njegovo truplo na božji vrt k Sv. Križu, kjer bo čakalo večnega vstajenja.

Spominjajte se našega ljubega Lojzeta v molitvi!

V Ljubljani, dne 28. septembra 1934.

Zalujoča žena Mira s hčerko Majdico in drugi sorodniki,

Alja Rahmanova:

40

Zakoni v rdečem viharju

Dnevnik ruske žene

18. januarja 1922.

Tatarka je ponoči umrla za zastrupljenjem krvi. Tudi moji ljubimci sosedje ni dobro; sedaj dojam tudi njeno dekle, ker imam mleka več ko dovolj. Strahovito se bojim za ženo; pritrta mi je k srcu, ko da mi je sestra.

20. januarja 1922.

Prvo noč doma. Vse spi, tudi moje dete, ki sem ga pravkar utolila. Blažen mir in tiho, ponižno veselje mi napolnjuje dušo; vse življenje sem hrepenela po tem trenutku in zdaj je prišla moja velika, nedopovedna sreča. Moje življenje, moje mišli in moje sanje so se utelovile, postale so mase v tem malem, nežnem človečku, ki leži poleg mene pod svojo belo odeljico.

24. januarja 1922.

Delavec, ki je prišel k nam popravljat električno luč, se mi je zdel naravnost nenormalen. Obraz do mi poraščale gošče kocine, iz njih je blodol, sled nos in ves čas je nekaj misljal sam s seboj.

Mislila sem, da mu nekaj pri nas ni všeč, in zato sem ga vprašala:

»Mar Vam ni kaj prav?«

Najprej me je začudeno pogledal, potem je pa rekel:

»Oprostite, ne morem se več odvaditi tega; neprestano moram godrnjati, sicer počim od jeze. Ne morem preboleti, da se zopet dovolim vodkote

»Mar ste tako zagrizen protialkoholik?« sem se nasmehnila.

»Ne, ravno nasprotno! Tako-le je bilo: God sem obhajal in se kajpak napil, kakor se spodobila, samogonke (doma skuhano žganje), ker je bila vodka prepovedana. No, šel sem čez ulico in takoj me je nekak miličnik zgrabil in vlek pred sodnika. Ta je bil kronastatski mornar in takoj je zarjul nad mano: »Ti pijančujes, ko se mi borimo proti kapitalizmu? Ustreliti!!!« Prosil sem ga kleče in mu rekel, naj se ozira na to, da imam ženo in otroke in sem proletarskega poretaka! Tedaj se je počohal za ušesi in dejal: »No, ker si proletarskega poretaka, boš samo eno leto sedel!«

Sedel sem celo leto; kaj se to pravi, si lahko mislite, in ko sem prišel vun: Prvo, kar sem videl, je bil pijanec! Strašna togota se me je lotila, zgrabil sem ga in ga izročil miličniku, ki je bil ravno v bližini. Ta se mi je smejal in rekel: Če bi hotel vsakega pijanca aretirati, bi sploh ne imel nič drugega dela. In ko hodim dalje, vidim povsod v kooperativnih vodko, vodko! Čisto svobodno jo prodajajo in to v državnem imenu!

Celo Leninu sem pisal in mu rekel: To je nevarnost; najprej ljudi zapirate, ker si kuhajo žganje, potem pa ga sami kuhate! Nisem dobil odgovora. Car je ljudem z žganjem poneumnil; po-vejte, in zdaj proletarska vlada? Mar je kaj boljša? Prav isto dela. In mene so ti prokleti hudiči zaprli na leto dni zaradi tega in mi ugonobili zdravje. Verujte mi, to mi ne da miru!

28. januarja 1922.

Menim, da bo moj mali prav korenjaški deček, kar se mi prav za prav zdi čudno, saj moja sedanja prehrana in tudi med nosečnostjo nikakor ni mogla biti zadostna.

Včasih napravi že prav razumen obraz, prav kakor da pazi, kaj se godi okrog njega. Danes sem prvič opazila solzo na njem; jokal je; levo oko je bilo suho, iz desnega pa mu je počasi polzela debela solza po licu.

31. januarja 1922.

Pridno zaplujem vse, kar opazim na otroku, zlasti o njegovem govorjenju, in se pri tem poslužujem stenografije. Materi povzroča to velike skrbi; boji se, da ne bi moj zapisek ob kaki hišni preiskavi vzbudili sumnje, da vsebujejo kaj protirevolucionarnega. Brati jih kajpak ne zna nihče, kajti pri nas v Rusiji je stenografija malodane neznana.

Zjutraj, ko se dete zbudi, sem kar neumna od blaženosti. Ko ga vzamem v naročje in otrok počasi in leno odpira oči, me prevzame radost, ko da so vse zakladi sveta v mojem naročju.

Sedaj zelo rada prepevam; veselje, sreča in zadovoljnost naj obdajajo mojega otroka.

5. februarja 1922.

Danes je zame velik dan: prvič sem mogla zapustiti hišo in iti na vesečilišče! Nujno sem morala govoriti s profesorjem Denesovim zaradi disertacije. Toda profesorja nisem našla nikjer in vzhup, golo drevo, bleščeči sneg, vse to me je potekel in moral se nazaj k svojem detetu. O, kako lepo je bilo zunaj na ulici! Nebo, vzhup, golo grevje, bleščeči sneg, vse to me je naravnost opajalo...

Sicer je še februar, pa že diši v zraku po pomladi, povsod se čuti njen dih.

Vsak kotiček mojega srca je poln veselja, v vsaki kapljici krvi mi drhti življenjska elasti.

Kako sem srečna! Hodim po široki, svetli ulici in lahni vetrec, ki prihaja od pomladi, mi

prinaša pesmi življenja, pesmi ljubezni, kakor bo pozneje prinesel mehke regratove kosmiče v deželo.

Dozdeva se mi skoraj, da mi mora srce po-žiti, da ne prenesa tolike sreče! Toda ne bo! Okrepilo se je v letih nesreče in boli; in če se ni zrušilo pod navalom gorja, zakaj ne bi moglo prenesti sreče, ki sem si jo skovala z lastno roko. z železno voljo?

25. februarja 1922.

Oče je zopet doma. Ne morem popisati veselja, ko je videl prvokrat najinega otroka. Oče ima že to smolo, da mora biti vedno z doma, kadar se zdogodi v družini kaj pomembnega.

12. marca 1922.

Kolika sreča, imeti otroka! Vsako jutro se prebudim z občutkom, da se je v mojem življenju zopet zgodil posebno važen, vesel dogodek, in vedar ni nič drugega ko smehljaj, ki me z njim obdara otrok, ko se zbudi in zagleda oči svoje matere.

Vsem je postalo življenje lepše. Moja mati, ki je leta in leta doživljala same bridkosti, je našla nov vir veselja, nov smoter življenja. Kaj šele oče! Ko pride a klinike in vpraša, kako je detetu, se smehlja. Kako čudovito je to smehljanje pri človeku, ki je že obračunal z življenjem, kakor se je zdelo!

14. marca 1922.

Mesto je razdraženo: Lenin je ukrenil, da se Čeka razpusti! Eni pravijo, ker ni odobral okrutnih metod; drugi, ker ni zadovoljen, da je bilo po vstaji v Kronstadt toliko mornarjev in delavcev postreljenih, tretji pa trdijo, da je Anglija poslala ultimatum, da se mora Čeka razpustiti.